De eadem dñica. Sermo ſecundus.

Simile eſt re-

gnũ celoꝝ homini regi q̄ fecit nupti-
h as filio ſuo. Matth. xxij. Quando guerra vel
diſcordia eſt inter aliquos potentes dominos
qui ambo habent adherentiam potentum. tũc
melius nõ poteſt vna pars retrahere aliquaꝫ
de pte aduerſa ſui vt ſit ſibi fauorabilis q̄ per
matrimoniũ dando filiũ ſuum filie ſue vel ſibi
met dando filiam. Quapropter legit̃. iij. Reg.
iij. ꝙ Salomon confirmatus in regno ſuo affi-
nitate coniunctus eſt Pharaoni qui erat po-
tens ꝛ regno eius ꝓpinquus accipiendo filiaꝫ
eius ad regni ſui firmitatem. et ne guerra eſſet
inter eos. Spiritualiter duo domini potentes
ſunt deus ꝛ diabolus. De quibꝰ Mat. vj. Ne-
mo põt duobꝰ dñis ſeruire ꝛc̄. Sed dicit Pol.
ſup li. Sap. lec. cxlix. ꝙ ĩ toto mũdo res nõ eſt
q̄ poſſit rationabiliter dñs nũcupari p̄ter ſolũ
deũ. Et ponit tres ĩpotẽtias ĩ omni dño terre-
no. Prima ꝙ dñs terrenꝰ nõ põt tantũ redde-
re ſeruo ſicut ſeruus ſibi. ꝛ ꝑ ꝯſequẽs magꝭ in-
diget ſeruo. ſed deꝰ ē dñs realiter. qꝛ ꝓprie ſer-
uo ĩ nullo indiget. nec ꝑ eiꝰ ſeruitiuꝫ aliq̄d ſibi
accreſſit. imo etiã ecõtra ſeruo ſuo potiꝰ ſeruit
quẽ ſꝑ cuſtodit. Iux̃ illud pſ̃. Cõſerua me dñe
qm̃ ſperaui ĩ te. dixi dño deꝰ meꝰ es tu. q̃m bo-
noꝝ meoꝝ nõ indiges. Secunda impotentia
qꝛ nullus dñs terrenus põt ſeruũ ſuũ facere li-
beꝝ. cuiꝰ ratio ē. qꝛ ipſemet ſolus nõ eſt liber.
Seruit eni malis affectionibus. cupiditatibꝰ
ire. iuidie. ꝛ impatiẽtie. ꝛ ſic de aliȷs. Ideo dic̃
Seneca epl̃a. xlvij. Seruꝰ es. oſtẽde q̄s nõ ſit
alius libidini. alius auaricie. alius ambitioni
oẽs timori ſeruiunt. ſicut docet idẽ Sene. ĩ ꝓ-
uerbiȷs ſuis. Dñi vt cõiter magis timẽt q̄ ſub-
diti. Reuera eſt q̄ a multꝭ timet̃ multos timet
regibus peius eſt multũ q̄ ſeruientibus. mani-
feſtũ eſt. quia iſti ſingulos vniuerſos timent. ꝛ
ſic ptꝫ ꝙ domini mundi nõ ſunt liberi. Sed ꝑ
oppoſitũ deus ſolꝰ liber eſt. ꝛ ſeruos ſuos libe-
ros facit Apoc̃. v. Redemiſti nos deus in ſan-
guine tuo ex omni tribu ꝛ lingua et populo. et
feciſti nos deo nr̃o regnũ. id ē. regni eiꝰ parti-
cipes. Tertia impotentia quaꝫ cõmuniter dñi
ſuſtinẽt. ꝙ non poſſunt hoĩeꝫ cõpellere ad eis
ſeruiendũ velint nolint. quia eis nũq̄ bene ſer-
uiet quis inuitus. Sed deo nõ ſolũ homo imo
omnis creatura velit nolit ſibi ſeruit ĩ celo ꝛ in
terra et in inferno. Quia in nomine ieſu omne
genu flectatur. celeſtiũ. terreſtriũ. ꝛ infernoꝝ
ꝛ omnis lingua cõfiteat̃ ꝛc̄. Et pſ̃. Ordinatio-
ne tua ꝑſeuerant dies quoniã omnia ſeruiũt ti-

bi. Ideo deꝰ dr̃ ſolus dñs oiuꝫ. Sed diabolꝰ
dr̃ dñs ꝛ p̄nceps ſeculi vſurpatiue. qꝛ vſurpa-
uit ſibi dominiũ mundanoꝝ. ꝓpter q̄d dr̃ rex
ſuꝑ omnes filios ſuꝑbie. Iob. xlj. Inter illos
duos dominos ante incarnationẽ chriſti fuit
guerra. ꝛ illa incepit in celo. Apoc̃. xij. Factũ
eſt p̄liũ magnuꝫ in celo. ꝛ adhuc durat. qꝛ ſm̃
pſ̃. Suꝑbia eoꝝ qui te oderunt aſcẽdit ſemꝑ.
Adherebãt eni mundani plus parti diaboli q̄
ꝑti dei. Quia oĩs creatura ſub vitio. de pe. di.
ij. c. charitas. Idcirco deus volẽs hoĩeꝫ auer-
tere ne eſſet a parte diaboli contra deũ. cõtra-
xit matrimoniũ cũ hoĩe dãdo filiũ hũane natu-
re. de q̄bus nuptiȷs p̄ñs euãgeliȷ verbũ loquit̃
Siſe ē regnũ ce. In quo q̄dẽ euã. ponit. v. Pri-
mo nuptiaꝝ factionẽ amoroſam ibi. fecit nu.
Scdo iudeoꝝ ĩuitationem ſtudioſaꝫ ibi. miſit
ſer. Tertio ipoꝝ obſtinationẽ dãnoſaꝫ. ibi. illi
negle. Quarto dei vindicationem penoſaꝫ. ibi
Rex cũ audiſſet. Quito gẽtiũ vocationẽ gro-
ſam. ibi. ite ad exitꝰ. Quãtũ ad p̄mũ ponit nu-
ptiaꝝ factionẽ amoroſaꝫ cum dicit. Siſe ē re-
gnum celoꝝ homini regi q̄ fecit nuptias filio
ſuo. Ubi nota ſpũaliter ꝑ hũc regẽ deꝰ pater ĩ- I
telligit̃. qꝛ ē rex regũ ꝛ dñs dominãtiũ. Apoc̃.
xix. Hic fecit filio ſuo xp̃o dño q̄druplices nu-
ptias. videlꝫ diuine incarnatiõis. hũane redẽ-
ptionis. interne vnionis ꝛ eterne glorificatio-
nis. Primo dico ꝙ deꝰ pr̃ fecit filio ſuo vnige-
to nuptias diuine incarnatiõis. Pro quo no-
tãdũ regꝭ terreni filiꝰ q̄ vult ſibi aliquã ſpõſaꝫ
copulari prius ſolet egredi. ꝛ hanc quã vult ſi-
bi ſponſam aſſumere contemplari. qua intuita
ſi placet oculis ſuis. deinde miſſis nunciȷs cõ-
ſueuit eam procari. eaq; procata reuerenter iu-
bet eaꝫ adducere ꝛ in thalamo decenter orna-
to ſe cum ea ſolet vnire. Sic chriſtꝰ ſummi re-
gis filius volẽs ſibi ſponſam ſumere humanaꝫ
naturã p̄mo egreſſus eſt videre eaꝫ. de q̄ egreſ-
ſione ſcribit Hugo de ſan. vic. in trac. de ethio-
piſſa di. Filiꝰ v̄ginis ſuꝑ celeſtẽ hieruſalẽ egreſ-
ſus eſt vt contemplaret̃ patris regna ſui inferi-
ora. Qui circũſpectis omnibꝰ regreſſus ad pa-
trẽ ait. Pater oĩa regna terraꝝ circũiui. que ĩ
omnibꝰ agant̃ cõſpexi. clamorẽ ſodomoꝝ qui
ad te aſcẽdit veꝝ eſſe reperi ꝛ vltiõe digna pu-
niri. Sed iã tẽpꝰ ē vt ĩ futuro mihi ꝓſpiciã vxo-
rẽ ducere. filios ꝓcreẽ. familiã ꝑ me regã. ſpõ-
ſam q̄ mihi placet ĩ domo regꝭ babylonici vi-
di. quam rex ille captiuaꝫ tenet. ꝛ ne q̄ ſit vale-
at agnoſci. vilibus atq; ſordibus veſtibus eã
induit. Ad hoc pater. Abſit inquit a te vt rem
iſtã facias coeterne ꝛ ꝯſubſtãtialis mi fili vni-
ce. Ethiopiſſa de qua dicis nõ eſt condigna ge-
neri tuo. ac tue immenſitati. Ad quem filius.

Fixũ inquit cor habeo ⁊ vxorẽ vellẽ ducere et
nullã niſi hanc contingere. Si ita ẽ inqt pater
tu coeterne ⁊ ꝯſubſtãtialis ⁊ omnipotẽs mi fi
li ĩ manu tua habes eãdẽ de captiuitate libera
re ⁊ ꝓut vis tibi ſpõſam aſſume. Deinde viſa il
la. ⁊ quia placuit oculis eius miſſis nuncijs ꝑ
catus ẽ eam. Quia dicit Hugo vbi ſupra. Sta
tim innumera multitudo angelorum ⁊ celeſtiũ
agminũ his nuptijs ſummi regis miniſtrari cu
piens aſtitit. Idcirco ſcribit Oroſius ſup Cã=
tica. in principio. ꝙ filius regis Hieruſalẽ de=
ſponſauit ſibi filiam Babylonie regis. id ẽ. hu
manã naturam ꝑ internũcios. Quibus illa re=
ſpondit. Quis eſt ille dñs veſter? At illi. Dñs
noſter eſt rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. rex glorie.
⁊ ꝑnceps pacis. Et illa. Eſt ne pulcher. At illi
Pulchritudinẽ eius ſol ⁊ luna mirant̃. Ipſe ẽ
ſpecioſus forma ꝑ filijs hoĩuꝫ ⁊ totus deſide=
rabilis. in quem angeli deſiderãt ꝓſpicere. At
illa. Eſt potẽs. Cui nũcij. Poteſtas ei⁹ a mari
vſqꝫ ad mare. At illa. Eſt diues. Cui illi. Gloria
⁊ diuitie in domo eius. Et illa. Honoratur mu
neribus. Cui illi. Reges tharſis ⁊ inſule mune
ra offerunt. Et illa. Que ẽ ſeruitus eius. Et il=
li. Oẽs gentes ſeruiunt ei. Et illa. Que ẽ laus
eius. Et illi. Omnes gentes magnificabũt euꝫ
Et Dauid dicit. Laudent eũ celi et terra. His
auditꝪ ait humana natura. Ipſe dñs veſter ve=
niat per ſe. ⁊ oſculetur me oſculo oris ſui. hec
Oroſius. Et lꝫ iſte mẽtionẽ facit de nũtijs plu
ribus. inter hos tamẽ ſe angelus pro obſequio
domini offerentibus vnus ſolus Gabriel erat
electus. vt dicit Hugo vbi ſupra. qui ei⁹ fieret
paranymphus. Qui ait filio ſummi regis. En
fortitudo ego ſum quem tu tibi queris de me=
dio Babylonie recipere. tu ſi ĩperas. volo. pa
ratus ſum. nõ te augendum eſt inquit filius re
gis eterni. Violentia nulla inferenda eſt baby=
lonico regi. conſilijs occultis ⁊ ſapientia q̃ mi
hi iuncta ẽ de captiuitate babylonica eſt eripi
enda. Ad Mariã virginẽ de ſtirpe Dauid my
ſterium conſilij mei a te Gabriel eſt occulte de
ferendum. apud eaꝫ in thalamo eius cõnubia
nuptiarum nuncianda ſunt ⁊ celebranda. Ad
Mariam angelus deſcendens quod ſibi iniun
ctum fuerat fideliter peragit. vt de hoc habet̃
Luce primo. Ad has nuptias vocare miſit ce=
leſtis pater nuncios aut ſeruos ſuos ſanctos
apoſtolos. qui nunciauerunt iudeis filij dei in=
carnationem. Sed ipi credere hactenus nolu=
erunt. nec per fidem venire voluerunt. ſed ali=
um meſſiã adhuc exſpectant. Quod videntes
apoſtoli ad exitus viarum. id ẽ. ad gentes iue=
runt ⁊ eas ad nuptias has inuitauerunt. quoſ
cunqꝫ inuenerunt introduxerunt ⁊ nuptias im

pleuerunt. Quia maior pars ex gentibus chri
ſti incarnationem crediderunt. Secundo de= k
us pater fecit nuptias filio ſuo noſtre redem=
ptionis. Quia vt dicit Gregorius in cantu pa
ſcali. Nihil nobis naſci profuit niſi redimi ꝓ=
fuiſſet. Et has nuptias fecit quando ſibi ſpon=
ſam ſine ruga eccleſiam militantem deſponſa=
uit. De qua Sapientie. vij. Queſiui mihi ſpon=
ſam aſſumere. ⁊ factus ſum amator forme illi=
us. He qdem nuptie facte ſunt in paſſione chri
ſti in cruce pendentis quando latus ſuũ aper=
tum fuit lancea militis. Nã ſicut de latere Ade
dormientis formata eſt Eua. ita de latere chri
ſti dormiẽtis in cruce formata eſt eccłia ⁊ chri=
ſto coniuncta. De quo apoſtolus Eph. v. Sa=
cramẽtũ hoc magnũ dico in chriſto. i. eccleſia
He nuptie ſunt inchoate ĩ paſſione domini quã
do de latere chriſti dormiẽtis formata ẽ eccle=
ſia. Quia dicit Aug. Iſte miles velut clauiger
cum ſua lancea velut claue quodãmodo ape=
ruit hoſtium in corpore chriſti vt de chriſto ſa=
cramẽta eccleſie ⁊ noſtre ſalutis ſine quib⁹ ad
vitam eternam que eſt vera vita nemo intrare
poteſt emanarent. Sed iſte nuptie ratificate fu
erunt in reſurrectione quando ſoluit eius vin=
culum Zach. ix. Conſumate vero ſunt quãdo
introduxit humanam naturam in eternuꝫ pa=
latium. Circa has nuptias latius eſt notandũ
ꝙ ſunt cõmendabiles propter quattuor. vide=
licet ſponſi magnitudineꝫ. ſponſe pulchritudi
nem. conuiuij plenitudinẽ ⁊ vocatorum multi=
tudinem. Primo noſtre redẽptiõis nuptie ſũt
cõmendabiles propter ſponſi magnitudinem.
Conſiſtit autẽ magnitudo iſta ĩ multis. videlꝫ
in nobilitate. diuitijs. ſapientia. ſpecioſitate.
fortitudine. puritate. honorabilitate. ⁊ bonita
te. He oĩa ſpõſus chriſtus habet ſuperabũdã=
ter. Eſt enim nobiliſſimus. ditiſſimus. ſapiẽtiſ=
ſimus. ſpecioſiſſimus. fortiſſimus. puriſſimus
honorabiliſſimus. ⁊ optimus. vt tãgit apoſto=
lus ad Heb. j. Locutus eſt nobis ĩ filio ſuo. Ec
ce nobilitas. quem conſtituit heredem vniuer
ſorum. ecce diuitie. Per quẽ fecit ⁊ ſecula. ecce
ſapientia. Qui cum ſit ſplẽdor glorie ⁊ figura
ſubſtantie eius. ecce ſpecioſitas portans oĩa
verba ṽtutis ſue. ecce fortitudo purgationem
pctõꝝ faciẽs. ecce puritas ſedet ad dexteraꝫ
patris ĩ celeſtib⁹. ecce honorabilitas et tanto
melior angelis effectus quãto ꝑ illis nomẽ he
reditauit. ecce bonitas. Ideo ꝯgrue dicit đ ip
ſo pſ. Magn⁹ dñs ⁊ laudabilis nimis ⁊ magni
tudinis ei⁹ nõ ẽ finis. Scđo iſte nuptie ſunt cõ
mendabiles ꝓpter ſponſe pulchritudinem. ſcꝫ
in principio ⁊ nõ modo. Nã ſponſa chriſti ſan=
cta eccleſia quãdo primitus xp̃o ꝯiuncta erat

pulchꝛa in omnibus ſuis mēbꝛis ⁊ oꝛnamētis
vt de ipſa diceret ſponſus Cant. iiij. Tota pul
chꝛa es amica mea. ⁊ macula nō eſt i te. Quia
in membꝛis ſuis fecit eam pulchꝛam. vt teſtat
beatus Aug⁹. Et te inquit pulcherrimus ille ⁊
ſpecioſus foꝛma p̄ filijs hominuꝫ veniebat ad
fedam vt eam pulchꝛam faceret. Sed heu que
pꝛius erat valde pulchꝛa iā perit eius pulchꝛi
tudo. ſicut dudū p̄dixerat Hieremias Thꝛeñ.
j. Egreſſa ē a filia ſion. id ē. ab eccleſia omnis
pulchꝛitudo. Quod poteſt de ſingulis mēbꝛis
declarari et oſtendi. videlicet in capite. in ocu-
L lis. in oꝛe. ⁊ ſic ꝺ alijs. Pꝛimo igitur de capite
huius ſponſe chꝛiſti ſancte videlicꝫ eccleſie ca-
tholice que eſt fidelium chꝛiſti multitudo fide
⁊ charitate vnita. diſ. xciij. c. legim⁹. Eius qui
dem caput i p̄ncipio fuit beat⁹ apl's Petr⁹ qui
dict⁹ ē cephas. i. caput aploꝝ. vt ptꝫ. ij. q. vij.
c. hoc. Et tūc eccleſia q̄tum ad caput fuit pul-
chꝛa ⁊ cōiter ſuis ſequacib⁹. vt patuit i beato
Clemente. cleto. ⁊ ſic ꝺ alijs. vt tūc diceret de
ſpōſo eccl'ia illud Cant. vj. Caput ei⁹ aurū op-
timū. ⁊ q̄d p aurū niſi charitas. q2 oīa ex cha-
ritate tūc fiebant. In ſignū iſti⁹ dixit dñs ieſus
petro q̄ debebat eſſe caput ſpōſe ſue eccl'ie. Si-
mon iohānis diligis me plus his. ⁊ hoc tertio
iterādo Joh. vlt. Deinde aūt hec ſpōſa ſancta
eccleſia chꝛiſti ꝓpter demerita populi facta ē
in capite ſuo languida ⁊ pꝛaua. De quo i cano
ne. vj. q. j. Ex merito plebis nōnū q̄ epi depꝛa-
uantur quatenus ꝓcliuius cadant q̄ ſequūtur
capite eni languefcēte coꝛpoꝛis mēbꝛa iueniū-
tur lāguida. Poſtea v̓o facta ē mōſtruoſa hñs
tria capita. videlꝫ Johannē. xxiij. Greg. xij. et
Benedictū. xiij. Et illoꝝ quilibet habuit ſub ſe
parteꝫ eccleſie. ita vt eccl'ia que debet eſſe vna
chꝛiſti colūba, Cant. vj. Una eſt columba mea
Fuit eni in tres partes ſciſſa. Sed Johannes
ꝓpter crimina enoꝛmia depoſitus fuit ⁊ vincu
lis mancipatus Benedictus autem diu vexa-
bat eccleſiam. Gregoꝛius aūt libere ceſſit ꝓpt
ſancte eccleſie vnionē. ⁊ hoc fuit anno domini
M. cccc. xv. Sꝫ nūc videlꝫ anno dñi. M. cccc
xlvij. foꝛtaſſis acephala ē ſancta ſpōſa eccl'ia.
Sic ⁊ pōt dici de capitibus ſecularib⁹ ſancte
eccleſie ſponſe xpi. in quibus omnib⁹ ē ipa de-
M turpata. Scd̄o q̄dem patet de oculis eccl'ie q̄
ſunt pꝛelati inferioꝛes pape. ⁊ hi olim in p̄nci-
pio fuerūt ceteri apoſtoli. vt Johes. Andreas
⁊ ſic de alijs. Siliter. lxxij. diſcipuli xpi. i qb⁹
ſpōſa eccleſia fuit pulchꝛa. vt exponeret de il-
la illud Cant. v. Oculi tui ſicut columbe ſuper
riuos aquaꝝ que lacte ſunt lote. ⁊ reſident ſu-
per fluenta pleniſſima. Quia ꝯtinue habebāt
reſpectū ne accipiter infernalis quē q̄ caperet ꝺ
ſuis ꝯuerſis. ⁊ ſedebant ſup fluenta doctrina-
rū ꝓ ignaris inſtruēdis. Sꝫ moderni noſtri p̄-
lati neqꝫ ſcientia neqꝫ doctrina ſubditos illu-
ſtrant. ſꝫ ſtudēt vt marſubia ſubditoꝝ euacu-
ent. Nō ergo ego dico. ſed ſanctus Berñ. ſup
Cant. ſermone. ij. Quē inquit dabis mihi ꝺ nu
mero p̄poſitoꝛum qui non plus inuigilet ſubdi
toꝛum euacuandis marſubijs q̄ vitijs extirpā
dis. Quia ſm apoſtolū Phil. ij. Omnes q̄rūt
q̄ ſua ſunt non que ieſu xpi. Ideo poteſt dicere
iā ſancta ſpōſa xpi eccleſia illꝺ pſ. Defecerūt
oculi mei dum ſpero in deum meū. Defecerūt
inquā non dumtaxat in doctrina ſed etiā i mo
rali vita que ē quaſi ſubditoꝛū lucerna. Juxta
illud Mat. vj. qꝺ vicit dñs ad ſpōſam ſuam ec
cleſiā. lucerna coꝛpis tui oculus tuus. vbi ſm
glo. p lucernā rectoꝛ eccl'ie itelligit q̄ bñ ocul⁹
dr̄. q2 plebi ſubiecte q̄ p coꝛp⁹ ſalutaris videri
debet. Si ḡ eccl'ie rectoꝛ moꝛigerat⁹ ⁊ bon⁹ fu
erit. vt cōiter ſubditi boni erūt. Si aūt errauе
rit quāto magis ſubiect⁹ ſibi popul⁹ deuiabit.
vt dicit Remigi⁹. Et hoc vult cū dicit. Si ocu-
lus tuus fuerit ſimplex totū coꝛpus tuum luci
dū erit. Si autem oculus tuus fuerit nequā to
tum coꝛp⁹ tuū tenebꝛoſum erit. Quia p̄lat⁹ dū
peccat nō tm̄ ſe ſed etiam ſubditos peccantes
obtenebꝛat et occidit. Quod figuratum eſt. j.
Reg. vlt. i Saul vbi legit. Dū philiſtei pugna
uerūt ꝯtra populū iſrael verſum eſt ſup Saul
totum p̄lium. igit ſagittis plurib⁹ vulnerat⁹ ir-
ruit ſup gladiū ſuuꝫ. Quod vidēs armiger ſu⁹
qui erat circa illū fecit ſimiliter. ⁊ moꝛtui ſunt
ambo. Spūaliter ſaul q̄ iterp̄tat abutēs ſigni-
ficat malū p̄latū qui male abutit officio paſto-
rali ꝓficiens honoꝛibus ⁊ deficiēs moꝛib⁹. fer
tur ſup eum totum pondus pꝛelij. q2 ſanguinē
populi peccātis requirit dñs de manibus ſuis
vt patꝫ Ezech. iij. Itē vulnerat a diabolo tri-
bus arcubus. videlicet Carnalis concupiſcen
tie. Fraternalis inuidētie. Mundialis ꝯſcien-
tie. Pꝛim⁹ arcus diaboli ē carnalis ꝯcupiſcen N
tie. quē diabol⁹ ꝯtra p̄latos tetēdit. de q̄ mala
ſagitta mulier vna ⁊ inquieta impatiēs ad ca-
piēdū animas ꝓcedit q̄ capiebat ⁊ vulneraba
tur vecoꝛs ille iuuenis. Pꝛouer. vij. q̄ ſeq̄bat
eā tanq̄ bos ductus ad victimā. ⁊ ſic ignoꝛat
q̄ ad vincula ſtultus trahat donec ſagitta trā
figat coꝛpus ſuum. Iſta enim ſagitta eſt pēna-
ta per oꝛnatum curioſum. ferratā per animuꝫ
malicioſum. inflammata per amoꝛem libidino
ſum. vnde legitur in fabulis q̄ Cupido fili⁹ ve
neris vocabatur qui cum ſagitta ⁊ facula pin-
gebat. q2 amoꝛ carnalis vulnerat ⁊ inflammat

Cum hac ſagitta vulneratꝰ fuit Dauid ī aſpe=
ctu Berſabee cum vidiſſet eam ſe lauantem.ij.
Reg.xj. Iſta ſagitta abſcondit̄ in pharetra ꝙ̄
diu mulier abſcondit ſe in camera. Arcus ten=
ditur quando cum peruerſa intentiōe armatꝰ
componitur. Sed ſagitta emittitur quā̄do ipſa
in publicū progreditur.⁊ ideo ſicut periculo
ſum eſt hominibꝰ nō armatis inter ſagittas vo
lantes procedere ita valde periculoſum ē pla=
tis ſaltē iuuenibus non habituatis virtutibus
nec ſcripturaꝝ vſibus aut ſolidis moribus in
ter mulierum frequētias conuerſari. Quapro
pter vnicuiq꜄ tali ꝯſulit beatus Hiero.ad Ru=
ſticū monachū. Et habet̄ de ꝯſe.di.v.c. nunꝙ̄
Ama inquit ſciaꝫ ſcp̄turaꝝ ⁊ vitia carnis non
amabis. Secūdus arcꝰ diaboli ē fraternalis
inuidētie.de q̄ procedit ſagitta peſtifere detra
ctionis.que iam cōmuniter emittitur ī menſis
⁊ conuentibus prelatoꝝ. Iux̄ illud pſ̄. Para=
uerunt ſagittas ſuas in pharetra.id ē.in mala
machinatiōe.vt ſagittent ī obſcuro rectos cor
de. Contra quod dicitur diſ.xliiij.c.conuiuia.
ꝙ vita abſentiū in menſis clericoꝝ non debet
morderi per detractioneꝫ iuxta illud. Si quis
amat dictis abſentum rodere vitam. Hāc mē=
ſam indignam nouerit eſſe ſibi. Hec inquā de=
tractio ē ſagitta doloſa que ſimul tres occidit
ſicut dicit Bern̄.detrahentem.audienteꝫ.⁊ ab
ſentem. De q̄ Hiere.ix. Sagitta vulnerās lin=
gua eorum dolum locuta eſt. ⁊ ſignū eſt ꝙ alij
in ꝯuiuijs talium detractorum. Quia ſicut bo
nus ſagittarius nō emittit ſagittas electas cō
tra lapides vbi repercutiuntur ⁊ frangunt̄.ita
nec diabolus verba detractionis eijcit ad au=
res ſanctorum ⁊ bonorum virorum qui in ver=
bis talium non delectant̄. Vn̄ Hiero.in epiſto
la ad Ruſticū monachū. Sicut inquit ſagitta
ſi mittatur contra duram materiā nōnunꝙ̄ in
mittentem reuertitur ⁊ vulnerat vulnerantem
Ita detractor ſi triſtem viderit faciem audien
tis.imo non audientis ſed obturātis aures ſu
as ne audiat ſanguinem ilico conticeſcit. pal=
let vultus.herent labia.ſaliuaq꜄ ſiccatur. Ter
tius arcus diaboli eſt arcus mundialis conſci
entie de qua procedit ſagitta malicioſe conſpi
rationis ⁊ malarum adinuentionū contra ſub
ditos innocentes. Prouer.xxv. Sagitta acu=
ta homo qui loquit̄ contra ꝓximū falſum teſti
moniū. Iſti figurāt̄ ꝑ illos ſagittarios q̄ vtra=
q꜄ manu fundis ſaxa iaciebant ⁊ ſagittas ſimili
ter.ſicut dicit̄.j. Paral̄.xij. Ita iſti p̄lati eque
bene formant actiones iniuſte ſicut iuſte.ita li
benter contra innocentem ſicut perſequentem
Propter qđ conqueritur q̄libet iuſtꝰ. Thren̄.
iij. Tetendit arcum ſuū poſuit me q̄ſi ſignum
ad ſagittam. His arcubus vulnerat diabolus
corda prelatoꝝ. Quibus vulnerati ſponte ad
ſimilitudinē Saul irruunt ſuꝑ gladiū quando
ſponte exercent peccatū. Et hoc etiaꝫ facit ar
miger cum ſubditus ſui prelati exemplū ſumit
audaciaꝫ peccandi. Et tunc vt dicit Grego.iij
moraliū. Prelatus tot mortibꝰ dignus ē quot
male viuendi exempla ad ſubditos trā̄ſmittit.
Tertio patet de genis huius ſponſe que ſunt
martyres.qui olim multum redolebant.et ru=
bei per charitatem fuerunt. vt tunc diceret̄ de
ſponſa eccleſia. Cant̄.v. Gene illius.id eſt.ſan
cti martyres ſicut aureole aromatum conſite
pigmentarijs. Quia ſicut martyres qui in cor
pore eccleſie chriſti ſponſe rubent quo duriꝰ te
nebātur eo maiorem coram deo ſuauitatē emi
ſerunt. Sed modo iſte gene pallent.quia pau=
ci vel ſaltem nulli ſunt qui mortem ꝓ domino
pati vellent. Quia dicit Gregoriꝰ in omel̄. Nul
li noſtrum hoc tempore dicit deus.pro me mo
rere.ſed illicita vita tm̄ deſideria occide. Quid
ergo ī pace carnis deſideria nolumus ſubige=
re quando in bello pro domino ipſam carnem
daremus.q̄ſi diceret.nullo modo. Quarto pa
tet de auribus. Aures autē huius ſponſe chri=
ſti ſancte eccleſie ſunt ꝯfeſſores vel cauſaꝝ au
ditores. He aures olim aperte erāt omnibus
tam diuitibus ꝙ̄ pauperibus.q꜅ audiebāt con
feſſiones indifferēter oīuꝫ. ⁊ cū ꝯfitentibꝰ fle=
bāt.ſic̄ fecit beatꝰ ꝯfeſſor Ambro.q̄ tāte cōpaſ
ſionis erat.vt cū ſibi aliq̄s lapſum ſuū confite
ret̄ attente audiebat.⁊ ſic amariſſime flebat.ꝙ
ſimiliter eum flere compellebat.vt dicit legen=
da. Sed iſte aures hodie ſunt ſurde. Naꝫ ſunt
nonnulli qui nolunt audire cōfeſſiones niſi ac
cipiant munera. Et ob hoc confitentibus faci=
unt pactiōes.quod tamē fieri nō debet. Quia
dicit Iohēs ꝯ deo in tractatu ſuo. Firmiſſime
tene ⁊ nullatenꝰ dubites ꝙ ſacerdos nihil pōt
petere.nec debet ab eo q̄ ſibi ꝯfitet̄ ꝓ peniten=
tia imponenda.nec ꝯfeſſione audienda aut ab
ſolutiōe danda. Quia ꝯ talibus ſpiritualibus
ceſſare debet omnis pactio ⁊ conuentio. Si ta
men gratis vellet dare penitens pōt confeſſor
recipere ſine culpa.vt probat Bonifacius.j.q
ij.ꝙ̄ pio. Et apaſtolus.ij. Cor.j. Vnuſquiſq꜄
det vt deſtinat in corde ſuo. Hilarem enim da=
torem diligit deus. Nec debet confeſſor ea in=
tentione audire confeſſiones ⁊ imponere peni=
tētiam vt aliquid recipiat a penitēte. quia tūc
tremendum iudicem grauiter ſe aſtringit. ex=
tra de ſymonia.tua.j.q.j. Sunt nonnulli. Et.j
q.iij.non ſoluꝫ. Nec debet reſpicere ſi burſam

ſoluat vt ſibi pecuniã impẽdat. nec aliquo pe-
nitenti ſibi indulgeat pro pecunia ſibi data. eti
am ſi intendat pauperibus erogare. qꝛ qui ma
le accipit vt bene diſpenſet grauatur potius ꝙ
iuuatur. vt dicit Gregorius. j. q. j. Non eſt pu-
tãda. Et Alexãder. j. q. iij. ex multis. Et Aug⁹
xiiij. q. j. neqꝫ eni. Quinto autem patꝫ de naſo
Naſus autem huius ſponſe ſũme eccleſie ſunt
ſapientes bonorum ac maloꝝ diſcretores. Et
hi olim erant in eccleſia ſicut dixit xp̄s. Mat.
xxiij. Ecce ego mitto ad vos ſapientes et ſcri-
bas. ⁊ tunc benedicebatur ſponſe eccleſie chri
ſti. Cant. vij. Naſus tuus ſicut turr[is] lybani. qꝛ
tunc diſcretio ſapientum in ſublimitate ſancti-
tatis conſiſtebat. Sed nũc talis diſcretio ẽ cir
ca terrena. Quia filij hui⁹ ſeculi prudentiores
ſunt filijs lucis in generatione ſua. Luc. xvj.
Nec inter ſanctum ⁊ pphanum habent diſtan
P tiam Ezech. xxij. Sexto patet hoc de ore. Os
autem huius ſponſe ſunt aduocati. Et hi olim
rubicundi erant ex charitate. videlicꝫ patroci
niũ pſtantes. ⁊ cauſas quãto cito poterant ter
minãtes. Nũc autꝫ ex cupiditate cauſas pro
longãt. ideo figurati ſunt per ranas. vt Exo.
viij. que morantur in aquis immũdis. ſ. in pa-
ludibus ⁊ foſſatis. et ſua coaxatione homines
inquietant. Sic illi vt dicit Nicolaus d lyra in
morali gloſa ſua loquacitate plongant cauſas.
mundũ qui ſignificatur p egyptum inquietant
multipliciter ⁊ pturbant. ⁊ exemplo ſue immũ
dicie multos fedant. Sed ꝙ p Moyſen ducꝫ
⁊ Aaron pontificẽ abigant. notat ꝙ p̄ncipes
⁊ p̄lati in ſuis curijs debent reſtringere aduo-
catoꝝ loquacitatẽ. ⁊ debent illos querere qui
ſunt ſapientes. ſicut Pharao Geñ. xlj. Septi-
mo patꝫ in dentibus. Dentes eni ſponſe eccle
ſie chriſti ſunt doctores. vt dicit Hol. lec. cj. qꝛ
ſicut officium dentium eſt cibos frangere. diui
dere. cõterere ⁊ maſticare. Ita officiũ doctoꝝ
eſt ſacram ſcripturã frangere ⁊ diuidere ſm ꝙ
ſubditoꝝ neceſſitas exigit ⁊ requirit. Dentes
illi videlicet doctores qualiter fuerunt i primi
tiua eccleſia oſtendit Cant. vj. vbi dicit ſpon-
ſus xp̄s ſue ſponſe eccleſie. Dẽtes tui ſicut gre
ges ouium que aſcenderũt de lauacro. Dẽtes
iſti qui peccata rodunt ⁊ ſcripturam atterunt
ſunt fortiores doctores. vt Hiero. Aug. Amb.
Grego. Bern. ⁊ c̃. ad regendã eccleſiam apti. q
firmitate fidei pualuerũt ꝯtra hereticos ⁊ ec-
cleſie ſancte vaſtatores. Et dicunt iſti dẽtes ſi
cut greges ouiũ ppter innocentiam. ppter vo
lũtariam paupertatem. p quam ab eis omnia ſu
perflua ⁊ quecũqꝫ nociua abſtulerunt. Quia d
Aug. doctore glorioſo canit. Teſtamẽtuꝫ nul
lũ fecit. qꝛ pauper vnde faceret nõ habuit. Ful
gebat i venerãdo duplex decus. Gregori⁹. Se
natoria dignitas ſm genus ſeculi. Volũtaria
paupertas iux̄ p̄ceptuꝫ domini. ⁊ ſic de alijs do
ctoribus ſanctis qui aſcenderunt de lauacro.
qꝛ baptiſmali vel penitentiali regeneratiõe p-
fecerunt ꝯtinue de virtute in virtutem aſcẽdẽ-
do. Ideo Geñ. xlix. dr̃. Dentes eius. ſ. eccl̃ie
xp̄i ſpõſe lacte cãdidiores. ⁊ hoc ppter vite pu
ritatẽ ⁊ ſapie venuſtatẽ. Sed nũc dẽtes eccl̃ie
ſcꝫ doctores ſtuporẽ attraxerũt. qꝛ qñ hõ co-
medit fruct⁹ acerbos ⁊ imaturos. tũc nõ pñt
ſtatim maſticare dẽtes alios cibos ſine leſiõe.
Sic ad preſens puta doctores moderni occu-
pãt. ſ. ſuũ ingeniũ nimis circa ſcias ſeculares
⁊ circa prudentiã diſponẽdi iſta mũdana ꝯtra
hunt ſtuporẽ ⁊ fiunt inepti ad diſcernendũ ci-
bos doctrine ſacre fidei ad vſum ſubditorum.
Et de talibus dr̃ Amos. iiij. Dedi vobis ſtupo
rem dentiũ in cunctis vrbibus vr̃is ⁊ indigen
tiã panꝫ in omnibus locis veſtris. Quia rar⁹
inuenit doctor modernis tp̄ib⁹ qui ſe circa in-
geniũ ſacraꝝ ſcripturaꝝ. videlꝫ omnia mãdu
cãdo ⁊ ignaris diuinãdo i p̄dicatiõib⁹. ſ. occu-
paret. ſed in curijs epoꝝ ⁊ alioꝝ dñoꝝ conſi-
ſtũt. ⁊ cumulãdis pecunijs inſiſtũt. ideo ſtupo
rem ꝯtrahũt. Iſtũ tñ ſtuporẽ auferre hñt ſubti
liter ⁊ faciliter p ſal. qꝛ qñ dentes ſtupidos cũ
ſale fricamus ſtuporẽ ab eis auferam⁹. Sic in
ſimili. ſi iſti cũ ſale. id ẽ. ſciẽtia ſacre ſcripture
ſe occuparẽt ſtuporẽ a ſe romouerent. ideo di-
cit eis apoſtolus ad Col. iiij. Sermo veſter ſit
cum ſale. i. cuꝫ ſapientia ſpũali conditus vt ſci
atis quõ oporteat vos vnicuiqꝫ reſpõdere. qꝛ
ſm glo. aliter debẽt loqui ſapiẽtibus. aliter in
ſipiẽtibus. Dicit eni phus i pbleumat[ibus] ꝑticu-
la. j. pbleuma. xxxj. ꝙ habentes raros ⁊ diſtã
tes dẽtes non ſunt ita longeui ſicut illi qui ha-
bent dẽtes cõiunctos ⁊ fortes. Sic illi i eccle-
ſia. i. in chriſtianitate q habent raros dẽtes. i.
paucos doctores inſtructos i ſacra ſcriptura
non ſũt ita lõgeui. id ẽ. pſeuerantes in vita grẽ
ſicut illi vbi abundant doctores. Octauo ptꝫ
hoc de collo. Et colluꝫ eccleſie electiſſime xp̄i
ſpõſe. ſũt clerici aut ſacerdotes. ⁊ hi olim erãt
alti in contemplatione ⁊ decorati i caſtitate vt
tũc diceret eccl̃ie. Cant. vij. Collũ tuũ ſic̃ tur-
ris eburnea. Dicebat eni turr[is] ppt̃ ꝯtẽplatio-
nis eminẽtiã. ⁊ eburnea ppt̃ caſtitat[is] refulgẽti
am. Sed quales nũc ſunt nõ eſt neceſſe hic ite-
rare. qꝛ d hoc ſatis ſupius. ſ. iiij. L. eſt expreſ
ſum. Decimo liquet hoc d pectore. Pect⁹ aũt
huius ſponſe que eſt ſine ruga ſunt nobiles et A
potẽtes. qꝛ ſicut pect⁹ quodãmodo ẽ fortius i
corpe. ſic nobiles ⁊ potẽtes mũdi vel dñi ſunt
fortiſſimi i fideliũ cõgregatiõe. Hi igitur ſicut

mēbra eccleſie exiſtunt.ita olim ecclīam defenſarunt.quorum vnus notabilis valde fuit.Cōradus dux ferocie.quem laudat phia libro.iij vt recitat pauper Henricus dicens.Unicus ille leo fidei imo murus et hoſtilis.Unicus ille timor dux verus ⁊ noſtre Cōradus cauſa ſalutis.q.d.Iſte Cōradus fuit ferocie dux.vnic⁹ leo fidei ⁊ cauſa ſaluti noſtre.id ē.dominici ſepulcri defenſor ⁊ paganoꝝ timor.quia eos in bello in cuius acie ipe erat,ꝓſtrauit.⁊ ſic eccleſiam defenſauit.Idē ptʒ de nobili duce Henrico cognominato cū barba.qui,ꝓ eccleſia defenſanda contra paganos vitā poſuit tēporalem Sʒ nūc ſeculares dñi potētes ⁊ dominatores bona eccleſie deſtruunt ⁊ conſumunt.iuſticiaʒ ſupprimūt.veritatem odiunt.falſitatē diligūt pacem eccleſie deſtruūt.diſcordiā nutriunt.viduam ⁊ pupillos nō defendūt.nephāda mala in prouincijs ⁊ ciuitatibus ſuis fieri ꝑmittunt Item impletū eſt quod predixit Eſa.xix.Conuerſum eſt iudicium retrorſuʒ.⁊ iuſticia longe ſtetit.qꝛ corruit in platea veritas ⁊ eqtas non potuit ingredi.⁊ facta eſt veritas in obliuionē Undecimo igitur ptʒ de vberibus.Ubera enī ſunt conſiliarij de quibus olim dicebat̄ Cant.vij.Ubera tua ſicut botri vinee.quia de ipſis emanat vinum boni ⁊ dulcis cōſilij in vtilitatē totius cōmunitatis ⁊ eccleſie.Nūc autē conſiliū dant in nocumentū eccleſie ⁊ toti⁹ cōitatis vt iā dicat tota trinitas de eccleſia.Cant.vlt.Soror mea puula eſt ⁊ vbera nō habet.i.cōſiliarios.Quia iā generaliter conſiliarij tā dñorum ꝙ ciuitatū ſunt contra eccleſiā dando cōſilia vt ab ecclīa eccleſiaſticiſqꝫ ꝑſonis exactiones capiant̄ cū tamē debēt eſſe immunes ab omni exactione ſeculari.xxix.q.vlt.Conuenior.⁊.§.ꝙuis.C.de ſacrificijs eccle.ad inſtructiones.l.placet.Et tales conſiliarij mali qui iam pro lacte ſaniem fundunt.ſi cōmoniti non ceſſauerint dare conſilia contra libertates eccleſie cum ſuis fautoribus excōmunicationi ſe nouerint ſubiacere.vt patet de emp.eccleſie.⁊ cū non minus.ex conſilio lateraneñ.Duodecimo ptʒ hoc in brachijs.Brachia enim ſponſe chriſti eccleſie ſunt milites ⁊ militares q̄ olim artifices ⁊ agricolas protexerūt.Et merito q̄dem artifices.quia illos debent protegere qui veſtes ⁊ alia corporis neceſſaria operant̄.Similiter autem agricolas.quia cum agricole laborent et agrum colant eos milites protegere ⁊ cuſtodire dignātur vt ſibiipſi ⁊ militi ⁊ equo pabula colligant ⁊ miniſtrent.Et quando hoc milites fecerunt dictum fuit illud pſ.Brachiū ſanctum eius ſcʒ eccleſie.Sed nunc neqꝫ artifices nec mercator nec agricola tutus ē quin ab eis ſpolientur.vt exponatur de vnoquoqꝫ tali milite illud Ezech.xix.Factus eſt leo ⁊ didicit rapere predā.⁊ homines deuorare.Tredecimo patet in cruribus.Sunt autem crura ſponſe chriſti eccleſie ciues et mercatores.de quibus olim illud dicebatur.Cant.v.Crura eius columne marmoree.quia ſm̄ naturales marmor eſt lapis compactus pulcher ⁊ vtilis Ita ciues primitiue eccleſie erant compacti ꝑ temperantiam.pulchri per prudentiam ⁊ vtiles per iuſticiam.Secus autē ē de ciuibus modernis.vt ptʒ cuilibet apud eos morāti.Quia ſunt intemperantes.iniuſti.vt de quibuſdā dici poteſt illud pſ.lj.Tota die iniuſticiam cogitauit lingua tua.Decimoquarto patet hoc in manibus.Manus autem huius ſponſe ſunt artifices.Et has iſta ſponſa chriſti eccleſia olim large extendit ad pauperes.quia in primitiua eccleſia faciebant collectas elemoſynarum.vt impleretur tunc illud Prouer.xxxj.Man⁹ ſuas extendit ad pauperes.quia in primitiua eccleſia fiebāt collectiōes elemoſynaꝝ ꝓ pauperibus chriſtianis.de quibus apoſtolus ſcribit corintheis hortando eos ad illud cuʒ dicit.j.Cor.vlt.De collectis que fiunt in ſanctos.i.ꝓpter fideles pauperes hieruſalem habitātes ſicut ordinaui in eccleſijs gallacie.ſcʒ regiōis gratie.ita ⁊ vos.ſ.facite collectā elemoſyne ꝓ fidelibus.Sʒ iam tales manus aruerūt.quod ptʒ Mat.xij.Ecce homo habens manū aridā Per hunc ſignificatur quilibet auarus artifex cuius manus ad opa pietati ⁊ largitatis ſunt inualide.Sed vt ſanent̄ ꝑ xp̄m cuilibet tali dr̄ Extende manū tuaʒ.⁊ reſtituta eſt ſanitati.qꝛ cum ex dei dono ad charitatis opera extendit tūc ſanatur.Quintodecimo ⁊ vltimo ptʒ hoc in pedibus.Pedes autem eccleſie ſunt agricole ⁊ ruſtici.Et hi olim fuerūt boni ⁊ recti.vt bene exponeretur ꝺ ipſis illud Ezech.j.Pedes eius pedes recti.Quia ruſtici habēt ſecuriorē vitam.qꝛ minus peccant,ꝓpter ꝯtinuū laborē Quia nō ita ad cognitiones peſſimas conuertuntur vt faciunt alij diuites delicati.Quia dicit metriſta.Diuitijs vti res eſt diuerſa ſaluti Paucos certe bonos quos beat eris onus.xxxvij.diſ.Eccleſie ꝑncipes.Sed hoc olim dictum fuit ꝺ ruſticis.nūc autem ſine omni timore dei plebanos ſuos contemnūt.ſabbata non cuſtodiūt.decimas nō ſoluūt damna ſibiipſis magis faciunt.vt ptʒ ſupra.F.iiij.T.Seinaicem odiūt.frumenta tempe neceſſitati abſcondūt.Alios quos pn̄t ſupprimūt.⁊ ſeipſos ſolū diligūt.Et hoc ꝑdixit aplus.ij.Timo.iij.In nouiſſimis dieb⁹ inſtabūt tpa periculoſa.erūt homines ſeipſos amantes.cupidi.elati.ſupbi

blaſphemi .parentib⁹ videlicet ſpiritualib⁹ nō
obedientes .ſceleſti . ſine affectiōe ꝛ ſine pace.
Ecce q̄liter ſponſa chriſti eccleſia fuit pulchri
B ficata .nūc autē deturpata . Tertio iſte nuptie
fuerunt cōmendabiles ,ꝓpter conuiuij plenitu=
dinem . In hoc cōuiuio eſt panis viuus chriſt⁹
qui dicit Joh̄ .vj. Ego ſum panis viu⁹ qui d̄ ce
lo deſcendi .ſi q̄s mādu cauerit ex hoc pane vi=
uet in eternū . In hoc cōuiuio obtulit xp̄s cor=
pus ꝛ ſanguinē ſuū . hoc ideo vt dicit Hugo ſu
per p̄mū angelice hierarchie .vt .ſ .p cibū car=
nis ſue inuitet ad guſtū diuinitatis vt hō man
ducet panē angeloꝝ omne delectamētū i ſe ha
bentē ꝛ oīs ſaporis ſuauitatē . Sap̄ .xvj. ideo
maxie reficit . Quia dicit vertallen̄ .ſup Cant̄.
Nihil eſt quod ita gratū mentibus preſtet refe
ctionē ſicut panis ſupſubſtantialis .i. euchari=
ſtie . Ad has etiā nuptias obtulit Ruth panē
intinctū i aceto dn̄ice paſſionis Ruth .ij. Et hi
panes habēt v̄tutem omnia patienter ſuſtinen
di aduerſa . Quia dicit Aug .in li .de ꝯflictu vi=
tioꝝ ꝛ virtutū . Si paſſio redemptoris nr̄i ad
memoriā reducat̄ nihil tam durū q̄d non equo
aīo tolleret̄ . Parua eni omnia reputam⁹ ſi ſue
paſſioni comparemus que patimur . Ad illas
nuptias venerande noſtre redēptionis .vt ple
num fieret conuiuiū obtulit Melchiſedech pa
nem ꝛ vinum Gen̄ .xiiij. Moyſes diuerſa obtu
lit ferculoꝝ genera .videlicꝫ mel de petra .ole
um d̄ ſaxo duriſſimo .butyrū d̄ armento .ꝛ lac
de ouibus cuꝫ adipe agnorum ꝛ arietum filio=
rum Baſan .ꝛ hircos cuꝫ medulla tritici .ꝛ ſan
guinem vue bibere meraciſſimum . Deut̄ .xxxj
Abel obtulit agnum . Abraam obtulit arietē
Gen̄ .xxij. Joſue vaccā . Moyſes volatilia pē
nata .et rex euangelicus altilia occiſa Matth
xxij . Apoſtoli obtulerūt piſces de mari Johā=
nis vltimo . Piſces de fluuio . Tobie ſexto . Et
piſces de ſtagno Leuit̄ .xj. vbi dicitur . Omne
q̄d habet pennulas aut ſquamas tam in mari
q̄ in fluminibus et ſtagnis comedetis . Ubi di
cit Gregorius in gloſa . Piſces qui habent pē=
nulas ſolent ſaltare ſuper aquas .ꝛ ſignificant
animas que eleuātur vltra illa fluxibilia ꝛ trā=
ſitoria per contemplationem .ꝛ illi ſunt come=
dendi .id ē .eccleſie incorporandi .q̄ ſunt mun
di . Sed Hugo dicit . Piſces de mari ſunt ſecu=
lares .qui adhuc ſunt in hoc mari magno . Pi=
ſces v̄o de flumine ſunt doctores qui fluūt ſci
entia ad alios . Sed piſces de ſtagno ſunt clau
ſtrales quieti q̄ omnes in flumine baptiſmi mū
dati ſunt .ꝛ ideo comedendi . ꝛ in corpus eccle
ſie traijciendi . De iſto conuiuio nuptiarum no
ſtre redemptionis loquitur Hugo de ſancto vi
ctore . O qualis refectio vbi dapifer eſt chri=
ſtus . Pincerna vero ſpiritusſanctus . Chriſtus
enim miniſtrat in cibo . Juxta illud pſ̄ . Mittit
criſtallum ſuam ſicut buccellas . Spiritusſan=
ctus miniſtrat in potu . Unde Dauid ibidē di=
cit . Flauit ſpiritus eius ꝛ fluent aque ſcꝫ viue
quia viuificant . Quarto iſte nuptie ſunt com= C
mendabiles propter inuitatorum multitudinē
Nā paratis illis nuptijs noſtre redemptionis
in coniunctione chriſti ꝛ eccleſie miſit deus pa
ter apoſtolos ſuos vt ad eas vocarent inuita
tos .ꝛ dixit eis . Dicite inuitatis . Ecce prandi=
um meum paraui .i. doctrinam iuſticie et men=
ſam triplicē ſcripturaꝝ ex oīb⁹ ꝓphetis ordi=
naui vt s̄ .ſer .lxxxix. G . Tauri mei .i. p̄res an
tiqui teſtamēti .ꝛ altilia mea .i. patres noui te=
ſtamēti .occiſa ſunt .ꝛ oīa parata ſūt venite ad
nuptias . Ecce iuitatoriū dei ꝛ apoſtoloꝝ ſimi
literq̄ꝫ aliorum bonoꝝ p̄dicatorum . Circa q̄d
nota quadruplex inuitatoriū inuenit̄ in ſacra
ſcriptura . Primū eſt voluptuoſorū . Et poni
tur Sap̄ .ij. Uenite fruamur bonis que ſunt .et
vtamur creatura in creatura celeriter .vino p̄=
cioſo ꝛ vngento nos impleamus .ꝛ non prete=
reat nos flos campi . Coronem⁹ nos roſis an=
teq̄ marceſcant . Nullū pratum ſit quod non
pertranſeat luxuria noſtra Nemo expers ſit
luxurie noſtre . Ubiq̄ꝫ relinq̄mus ſigna leticie.
quoniaꝫ hec eſt pars noſtra . Iſtud inuitatori=
um auditur in eccleſia .id ē. in congregatione
diaboli ꝛ maloꝝ . Ibi ,ꝓh dolor a multis audi
tur his diebus . Quādo eni hō intrat eccleſiaꝫ
cathedralē vl̄ catholicā vt audiat matutinas
de aliquo ſancto ſtatim p inuitatoriū poteſt di
ſcernere in quanta reuerentia ille ſanctus ha=
bet̄ ibidē .q̄ i ferialibus dieb⁹ ſufficit tm̄ vnus
ꝛ quāto feſtū celebrat̄ ſolēnius tanto plures ,ꝓ
inuitatorio deputātur . Moraliter in vita pre=
ſenti multi dij colunt̄ . Juxta illud .j. Cor .viij.
Siquidem ꝛ dij multi ꝛ domini multi videlicꝫ
mūdus .caro .deus ꝛ demon . Uideas ergo q̄s
eorum plures habeat in curia ſua ad cantan=
dum inuitatorium . Et certe videbis q̄ de⁹ ha
bet pauciſſimos . Si enim loquamur d̄ mūdo
nonne ſenes ꝛ iuuenes et pueri a cunabulis ſu
is extracti ſtatim inuitātur ꝛ animātur ad co=
lendum mundum ¶ Iſte vt fiat mercator . Ille
vt fiat miles .alius vt fiat diues .alius rector .
et ſic de alijs .qui omnes vna voce dicunt . Ue
nite fruamur bonis que ſunt . Et p̄mo quidem
in hoc inuitatorio inuitāt ſe peccatores ad gu
loſitatem cum dicunt . Uino precioſo nos im=
pleamus ¶ In quo duplicē exceſſum exprimūt
in ſuo appetitu . Appetunt enim in vino cha=
ritatē aut precioſitatē aut mēſure nimiā quāti
tatē . Primū tāgūt cū dicūt . vino nō q̄licunq̄ꝫ

ſed ꝑcioſo.id ẽ.chare empto.Secundū ibi im
pleam⁹.Nō enī ſufficit intemꝑatis guloſis vi=
num preciosuꝫ nec abſolute bibere ſed vino ſe
implere cū tamen natura humana modicis ſit
contenta.vt dicit Boecius libro.ij.de cōſo.ꝓ
ſa.ij.Paucis minimiſqꝫ natura contenta eſt q̄
bus ſatietatem ſi ſupfluis vrgere volueris aut
iniocundum erit quod effuderis aut noxium.
Secundo inuitant ſe ad iocunditatem cum di
cunt.Coronem⁹ nos roſis.Reprobi enī coro
nantur in preſenti roſis vanitatis ⁊ laſciuie.ſꝫ
in futuro coronabuntur coronis vmbre.Nam
vnicuiqꝫ ipſoruꝫ dicitur Eſa.xxiij.Coronans
coronabit te tribulatione.Et tunc lugebunt ⁊
plangent.De quo modo rident dicentes illud
Thren̄.iiij.Defecit gaudiū cordis noſtri.ver
ſus eſt in luctuꝫ chorus noſter.cecidit corona
capitis noſtri.ve nobis quia peccauimus.Et
notāter dicunt ꝙ volunt coronari roſis ad ſi=
gnandum ꝙ omnis vanitas mundi breuis ẽ ⁊
tranſitoria.Roſa enim habet iocunditatē odo
ris.decoris ſpecioſitatē ⁊ vigoris breuitatem
⁊ īter ſpinas creſcit.Sic vanitas ⁊ laſciuia hu
ius mundi non eſt ſine conſcientie punctura.
Licet enī gaudentes in odore roſarū non dica
mus intemperatos ſicut dicit Ariſtoť.iij.ethi
coꝝ.c.xiiij.Tamē delicatus ornatus ſatis in
dicat mētis laſciuiā.Iuxͣ illud Ecči.xix.Ami=
ctus corporis.riſus dētium.⁊ ingreſſus homi
nis enūciat de illo.Ideo legitur de ſancto Lo
douico.ꝙ ſerta de roſis ſeu alios capillos ꝓ=
hibuit pplo ſuo ferijs ſextis ꝓpter coronā ſpi=
neam impreſſam tali die capiti ſaluatoris no=
ſtri.Tertio inuitant ſe ad voluptatem cum di=
cunt.Nullum pratum ſit ⁊c̄.Hanc auteꝫ volu
ptatem integrare nituntur ex tribus cauſis ſi=
ue circumſtantijs.videlicet ex locali amenita=
te ⁊ ſociali cōmunitate et ex diſſoluta iocundi=
tate.Quantū ad p̄muꝫ dicunt.Nullū pratum
id ẽ.nullus locus delectabilis ſit in quo nō lu=
xuriemur vt amenitas loci conferat delectati
onē.Quantū ad ſecundū.quia nullius rei ſine
ſocio iocūda ẽ poſſeſſio.ideo dicūt.Nemo no=
ſtrū expers ſit luxurie noſtre.q.d.luxuria nr̄a
cōis ſit omnibus.ſic ꝙ ſit libertas ⁊ licētia ge
neralis peccādi ⁊ alios ad pctm̄ trahendi.Eſt
enī luxuria ſicut morbus cōtagioſus vt lepra
vel ſcabies.Naꝫ ſicut homo cū multū tractat
cū leproſo de facili inficitur.ideo ſolēt leproſi
expelli ꝺ facili.ſic eſt de libidinoſis.Si enī fue
rit vnus talis in vna ſocietate vel familia.ipſe
decem alios attrahit ad peccandum.Quantū
ad tertiū dicunt.Vbiqꝫ relinquamus ſigna le=
ticie.videlicet in cantu.in tripudijs.feſtis ⁊ lu
ſibus.Secd̄m inuitatorium malicioſorum.ſcri
bitur Hiere.xviij.Venite cogitemus ꝯtra Hie
remiā cogitatiōeſ.nō enī peribit lex a ſacerdo
te.neqꝫ conſilium a ſapiente.neqꝫ ſermo a pro
pheta.Et notate quales homines ponunt ma
licioſi pro parte ſua.videlicet ſapientes.ſacer
dotes ⁊ ꝓphetas.Moraliter dicit Holkot ſup
li.Sap.lectione.xix.Sacerdotes ſunt magni
prelati.Sapientes ſunt iuſticiarij.ꝓphete ſūt
religioſi.⁊ nunꝙ̄ videbit̄ in republica magnā
maliciam factam niſi ab hominibus iſtis ſimul
vel ab aliquo iſtorum procedat.Vnde iſti tres
ꝑfecte cantant inuitatorium ꝑuerſorum ⁊ ma=
licioſorum.Et iſti ſciunt conſpirationē facere
contra optimū honorem dicendo Hiere.xviij
Venite ꝑcutiamus eum lingua ⁊ nō attēdam⁹
ad vniuerſos ſmones eius.Percutere hoīem
lingua eſt precludere ſibi viā reſpōdendi vt ni=
hil poſſit dicere de ſeipſo.Vel percutere homi
nē lingua eſt vel poteſt eſſe falſum conſpirare.
falſum teſtificari contra hominē.Eſt enī notā=
dum ꝙ iſti malicioſi triplex habent inuitatori
um ſibi ꝓprium quo ſeinuicem ad maliciam an
nūciant ⁊ inſtigāt.Primo enī ſe recolligūt ad
conſpirandum ſubtiliter dicētes.Venite cogi=
temus ꝯtra Hieremiā cogitatiōes.Secūdo ſe
recolligunt ad accuſandū ciuiliter cum dicunt
Percutiamus eū lingua.Tertio ſe recolligūt
ad occidendū hoſtiliter cuꝫ dicunt.Venite oc
cidamus eum.⁊ nō erit hereditas.Et hec ẽ cō
cluſio malicie vltima.Tertium inuitatoriū eſt
ambitioſoruꝫ.⁊ habetur Gen̄.xj.Venite facia
mus nobis ciuitatē.⁊ turrim cuius cacumē ꝑ=
tingit ad celum.⁊ celebremus nomen noſtruꝫ
Eſt enī notandū ꝙ omnes ambitioſi exponūt
ſe magis laboribus pro honoribus conſequē=
dis in tm̄ ꝙ ſi talem partem laboris facerent
ꝓpter deū maximi meriti forent.Vnde iſti ad
edificandum.fodiendum ⁊ cōſtruendum ſe ap=
plicant ⁊ exponunt.Quātā eſtimat̄ vexatiōeꝫ
ſuſtinent q̄ curijs pape.regis ⁊ epoꝝ ſe māci=
pāt dant munera.diſſimulāt ⁊ adulāť ⁊ mētiūť
⁊ ſe nequiter humiliant.De hoc dicit Innoč.
de vi.huma.condi.libro.iij.ca.xxvj.Ambitio
ſus ſemꝑ eſt pauidus.ſꝑ attentus.ne dicat q̄d
vel faciat quod ī oculis valeat diſplicere humi
litatē ſimulat.honeſtatē mētiť.affabilitatē ex=
hibet.benignitatē oſtendit.cunctos honorat.
vniuerſis inclinat et frequentat curias.viſitat
optimates.aſſurgit quidem ⁊ amplexatur.ap
plaudit ⁊ adulatur.Et ponit exemplū ibidem
capi.xxviij.de Abſolone.qui venientibus ad
ſe extendit manum.⁊ apprehendens oſculaba
tur.Ideo de talibus curialibus qui caſtra re=
gum ſequuntur dixit quidam.Sūt q̄ dicuntur
miſeri qui caſtra ſequunť.Quartū inuitatoriū

eſt p̄dicatoꝝ.et ponit̄ in pſ.xciiij .Venite ex=
ultemus dn̄o iubilemus deo ſalutari noſtro .⁊
iteꝝ.Venite adorem⁹ ⁊ ꝓcidamus an̄ deū . Et
Matth.xxij.i hodierno euāge.Venite ad nu=
ptias qꝛ parata ſunt oīa . Illud inuitatorium
valde ferialiter cātat̄ his dieb⁹ .Quia tātus ē
ſtrepitus ī choꝛo mūdi ꝙ illud inuitatoriū nō
audit̄ i choꝛo xp̄i.qꝛ h inuitati ad nuptias ali=
qui venire noluerūt.aliqui neglexerunt.alij in
villam abierunt.Reliqui ad negociationē iue=
runt.⁊ ceteri nuncios occiderūt.De qb⁹ dici=
tur.Et nolebant venire.Tales ſunt q̄ raro vel
nunꝙ̄ ad p̄dicationem veniūt .⁊ contra ſe ali=
quid audiunt.vel predicatores eis ꝯtrariuꝫ ꝑ
cipiunt murmurant.Sed iſtud murmur eſt cō
tra deum .ſicut Moyſes et Aaron filijs iſrael
dixerunt Exodi.xvj.Non eſt murmur contra
nos ſed contra deum. Ideo hoc peccatuꝫ fili=
os iſrael tranſeuntes per deſertum excluſit a
terra promiſſionis.vt ſolum duo intrarent de
his qui ex egypto exierunt.videlicet Joſue et
Caleph.licet promiſſa eis eſſet multotiēs. Nu
meri.xiiij.dicitur.Omnes q̄ murmuraſtis cō
tra me non intrabitis in terram ſup quaꝫ leua
ui manum meaꝫ.⁊ inhabitare vos facerē in ea
Et ſicut illi ꝓpter murmur ſuum ſunt excluſi a
terra ꝓmiſſionis.ſic ⁊ nūc murmurātes cōtra
p̄dicatores nō itrabūt i regnū celoꝝ.cui⁹ figu
ra erat terra ꝓmiſſionis. Ideo dicit Greg. Re
gnū celoꝛuꝫ nullus qui murmurat accipit.Se
cūdi venire neglexerūt de qbus dr̄. Illi auteꝫ
neglexerunt.Et ſunt hi qui tarde ad predicati
onē ⁊ ad miſſam veniūt.⁊ ſic negligunt dei pre
cepta ⁊ eccleſie ſtatuta atꝗ ſue anime ſalutem
Et nota ꝙ tria ſunt que ſolent eſſe occaſio hu=
ius negligentie. Primū eſt minoꝛ timoꝛ domi=
ni. Nam qui timet dominū cui ſeruit multū ca=
uet ne incurrat aliquam negligentiam in ſerui=
tio ſuo. Jta eſt ꝺ ſeruitio ſummi domini.Eccl.
vij.Qui timet dominuꝫ nihil negligit.Secun=
dum eſt minoꝛ cura anime.ſi enim hoīes tantū
curarent de ſalute anime ſue ſicut curant de ſa
lute coꝛpoꝛis ſui nihil negligerent eoꝛū que ꝑ
tinent ad ſalutem anime.Sed audiant hi quid
ſapiens dicat Prouer.xix.Qui cuſtodit prece
ptum domini cuſtodit animam ſuam.Qui au=
tem negligit viam ſuam moꝛtificatur. ⁊ taliuꝫ
eſt occupatio circa tranſitoꝛia.Unde Grego.
iij.moꝛal.Sunt nonnulli vani qui vitam ſuam
negligunt dū tranſitoꝛia appetunt .eterna vel
non intelligunt vel intellecta contemnūt.Sed
hic oꝛitur queſtio vtrum omnis negligentia ſit
peccatum moꝛtale.⁊ ſicut legitur Hiere.xlviij
Maledictus qui facit opus domini negligen=
ter.vbi maledictio refertur ꝓ negligētia reſpe
ctu circūſtantie debite.Ad lr̄aꝫ autem loquit̄
ꝓpheta de Nabuchodonoſoꝛ.quē fecit inſtru=
mētū ſuū ad flagellandū populū iſrael. Iſtud
aūt opus fuit dei ſic oꝛdinantis ⁊ cōmittētis.
Sed iſtud attribuit Nabuchodonoſoꝛ potētie
ſue faciens ex odio pſonaꝝ illud qꝺ facere de
buit ex obediētia dei tm̄.⁊ ideo peccauit moꝛ=
taliter.ꝓpter qꝺ dr̄.Maledict⁹ hō q̄ facit op⁹
dei fraudulēter vel ſm̄ aliam litteram negligē
ter.Si etiam negligerem elemoſynā dare tēpo
re extreme neceſſitatis ꝓximo indigenti tūc ne
gligerem actum cadentem ſub precepto de ne
ceſſitate ſalutis.Similiter ſi darē elemoſynā ⁊
nō ex charitate vel nō in charitate . pecco ob=
mittēdo circumſtantiā que debet eſſe i oī actu
virtuoſo de neceſſitate ſalutis. Juxta illud .j.
Coꝛi.vlt̄. Omnia opa veſtra in charitate fiāt
aliter pōt cōtingere negligētia circa actuꝫ vel
circūſtantiam actus . que tamen circumſtātie
vel qui actus nō eſt de neceſſitate ſalutis.ſicut
ſi negligerē ſalutationē beate v̄ginis trāſeūdo
coꝛam imagine ſua.vel cum audio lectionē co
gitando de impertinentibus ex remiſſione vo
luntatis.⁊ tunc eſt peccatū moꝛtale.Quia di=
cit̄ Eccl.vij.De negligentia purga te.De pau
cis dicit glo .ꝗuis oblatio parua ſit multoꝛū
delictoꝝ purgat tn̄ negligētias .ſꝫ ꝑ pauca nō
purgabitur peccatum moꝛtale.ergo negligen=
tia nō eſt peccatum moꝛtale.Ad quod dr̄ ꝙ il
la auctas itelligitur de negligentia veniali vel
moꝛtali.ſi de moꝛtali verum ē ꝙ purgat̄ i pn̄ti
ꝑ pauca reſpectu illoꝝ qb⁹ in futuro eternalit̄
punient̄.Tertio in villam abierunt.vnus i vil
lam ſuaꝫ.Tales ſunt qui ſuperbiunt ⁊ ſuꝑ ali
os dominari volunt vel appetūt.⁊ i hoc ꝙ ap
petunt dn̄ationeꝫ indecentē.Quia dicit Aug.
Locus ſupioꝛ ſine quo populus regi nō pōt.⁊
ſi teneat̄ indecenter tamē appetit̄. Eſt aūt no=
tanduꝫ ꝙ inſtitutio dn̄i aut inſtitutio regis vel
pꝛincipis quadruplici via ſolet eſſe legitima .
videlicet diuina prouiſione . eccleſie collatio=
ne.generis ſucceſſione ⁊ vnanimi electiōe. Ex
emplum patet de Saul.j.Reg.x.et de Dauid
j.Reg.xvj.Exempluꝫ ſcd̄i .qꝛ Moyſes p̄fecit
Joſue Deut̄.xxiij.⁊ Samuel vnxit Dauid i re
gē.j.Reg.xvj.in figuram ꝙ prelatus xp̄i ⁊ vi=
carius eccleſie cōfert p̄ncipatum ⁊ regiā pote
ſtatem ad vtilitatē eccleſie.⁊ aīa ⁊ ius ⁊ aucto
ritas examinādi electionē ad pſonam. regē ⁊
poſtmodum ad imperiū ad papam ſpectat.vt
extra de electione venerabili .Exemplum ter=
tij de Salomone filio Dauid et multi alijs qui
electionem populi vel ſenat⁹ dignitatē regiam

adepti ſunt. de quadam pn̄cipis electione mi-
rabili narrat Solin⁹ de mirabilibus mūdi di-
cens. Apud traciam ī regis elatione non nobi
litas p̄ualet. ſed ſuffragia vniuerſoꝝ. populus
enī eligit principem moꝛibus inueteratū. ⁊ cle
mentia ⁊ annis grauē. Sed hoc in eo cōmuni-
ter vt ei nulli ſint liberi. Nam qui pater fuerit.
etiam ſi vita polleat non admittitur ad regen-
dum. Et ſi foꝛte duꝫ regnat genuerit exuitur a
poteſtate. Ideoqꝫ maxime cuſtoditur ne here-
ditarium fiat regnuꝫ. Deinde ſi rex p̄uaricat.
maximā equitatem nolunt ei licere totum. ſed
quadraginta rectoꝛes accipit ne in cauſis ca-
pitum ſolus iudicet. Et ſi diſpliceat iudicatum
ad populum pꝛouocatur. atqꝫ iſta data iudici
bus. lxx. fertur ſentētia cui neceſſario acquie-
ſcit. Ulterius nota d̄ domini executione dicit
ſapiens Prouer. xx. Rex qui ſedet in ſolio diſ
ſipat omne malū intuitu ſuo. vbi quattuoꝛ cō
ditiones ponūtur neceſſario req̄ſite ad hoc ꝙ
regia poteſtas aut alias quodlibet dñiuꝫ exe-
cutionē debitam ſoꝛtiatur. Pꝛimū eſt tranquil
litas in pꝛeſidendo. ibi. Rex qui ſedet. Secun
dum eſt equalitas in diſcernendo ibi. In ſolio
iudicij. Tertium perſpicacitas in inquirendo.
cum dicit. in intuitu. Quartum poteſtas in pu
niendo. ibi. diſſipat omne malum. ſcꝫ culpe qd̄
debet diſſipare. alias ſi nō facit videtur appꝛo
bare. Quia dicit Innocentius diſ. lxxxiij. ca.
Erroꝛ cui nō reſiſtitur appꝛobatur. ⁊ veritas
cuꝫ minime defenſatur oppꝛimitur. Negligere
qnippe eſt cuꝫ poſſis perturbare peruerſos ni
hil aliud eſt q̄ꝫ fouere. nec caret ſcrupuloſocie
tatis occulte q̄ manifeſto facinoꝛi deſinit obui
are. hec ille. Et notandū q̄uis dominatio his
quattuoꝛ modis pꝛedictis poſſit eſſe licita tñ
tria ſunt que retrahunt ab ea. Pꝛimū eſt tēpo
ralis bꝛeuitas ſm̄ illud Ecc̄i. x. Dis poteſtas
bꝛeuis vita. Quia dicit Nicolaus d̄ lyra ꝙ po
tentes inoꝛdinate viuunt cōmuniter ſuas con
cupiſcētias ſequētes. i. ethicoꝝ. Et quia mul-
ti machinantur in moꝛtem eoꝛuꝫ. aliqui ex am
bitione vt habeant ſtatum eoꝝ. Aliq̄ ex odio
eo ꝙ ab eis ſe reputant grauatos. Sicut cōti-
git Alexamdro impatoꝛi. qui ſoluꝫ duodecim
annis regnauit. ⁊ a quodaꝫ pincerna ſuo into-
xicatus fuit. vt patet ſer. xciij. E. Secundum
eſt periculi quantitas. Quia quanto maioꝛ po
tentia tanto maioꝛ miſeria ⁊ moleſtia. Narrat
enī Ualerius maximus ꝙ cū q̄daꝫ rex coꝛona
ri deberet accepit coꝛonā in manu ſua dicens.
O nobilis coꝛona q̄ꝫ multa habes incōmoda
⁊ pericula. Naꝫ ſi q̄s aſpiceret te a terra nō le
uaret. Tertium eſt caſus immanitas. qꝛ quan-
to ſtatus altioꝛ tāto caſus pꝛofundioꝛ. Iux̄ il
lud pſ̄. Uidi impium exaltatum ⁊ eleuatuꝫ ſi-
cut cedrus lybani. ⁊ tranſiui. ⁊ ecce non erat.
Quarti ad negociationē tranſierunt. ⁊ hoc tā
gitur cum dicitur. Alius ad negociationeꝫ ſu-
am. Tales ſunt qui auare pꝛo talibus laboꝛāt
⁊ ꝓpter tempoꝛalia ꝑdunt eterna. Unde Gre-
go. in omel. Auari q̄ eterna intueri negligunt
⁊ appetitu tempoꝛaliuꝫ rerū negociatione ſuc
cūbunt tanto ab eterno cadunt altius quanto
bona tempoꝛalia q̄ ſola bona eſſe credūt. Cir-
ca hoc tamen eſt notādum ꝙ negociatio ē du-
plex. alia licita. alia illicita. Illicita ſunt q̄ de
ſui natura fieri ſine peccato nō poſſunt. vt vſu
ra. ſimonia. furta. adulteria. foꝛnicatio. et ſūt
omnibus pꝛohibita. diſ. lxxxiij. ca. foꝛnicari.
Foꝛnicari homini non ſemꝑ licet. id eſt. nunq̄ꝫ
Negociari aliquando licet aliquando nō licet
Anteq̄ꝫ enī eccleſiaſticus ſit quis licꝫ negocia
ri facto iam non licet per Aug. xiiij. q. iiij. nec
hoc. Quedam vero non ſunt licita ex ſui natu-
ra. vt tutela. cura. ⁊ omne exercitium artiū me
chanicarum. vt textoꝛie. ſutoꝛie. ⁊ cōſimilium
que ſunt neceſſaria humano vſui. Dicit tamen
Raymūdus ꝙ poſſunt fieri illicita multiplici-
ter. Pꝛimo ex cauſa vt qñ fierēt ꝓpter auarici
am. i. ꝓpter impꝛobā cupiditatē diuitiaꝝ non
ad neceſſitatē ſꝫ aliū finem malū. Et ſm̄ hoc ꝓ
hibita ſunt omnib⁹. xlvij. diſ. omnes. ⁊. c. ſicut
hi. Secundo ex parte vt ſi fiant in diebus dñi-
cis ſeu feſtis in quibus ab hm̄oi operib⁹ eſt ceſ
ſandū. de cōſe. diſ. iij. Rogationes. v. q. iiij. c.
j. et. iij. Sed di. nunquid peccat moꝛtaliter q̄
vadit ad mercata q̄ fiunt die dñica vel alijs fe
ſtis pꝛecipuis? Reſpondet Guil. Si aliquis fa
cit hoc ꝓ ſua neceſſitate aliquādo nō ꝯſuetudi
narie nō credo ꝙ moꝛtaliter peccat. Si auteꝫ
hoc ducat ī ꝯſuetudinē aut hoc facit ex impꝛo
ba cupiditate lucrādi ſicut faciūt mercatoꝛes
q̄ ꝓpter frequentanda mercata raro vel nunq̄ꝫ
eccleſias ſuas intrant. credo ꝙ peccent moꝛ-
taliter. quia inhibituꝫ ē extra de ferijs. oēs di
es. Itē ex tēpoꝛe ſicut pn̄t fieri iudicia illicita
q̄ fierent de nocte aut non clara die. ex̄ de of-
fi. delega. conſuluit. Tertio ex perſona. qꝛ cle
ricis ⁊ religioſis talia ꝓhibita ſūt. ij. ad Timo.
ij. Nemo militās deo implicat ſe ſecularib⁹ ne
gocijs. Quarto ex loco. quia in loco inhone-
ſto ⁊ ſuſpecto nō debet quis negociari aut cō-
uerſari. lxxxj. diſ. in omnibus. xxvij. q. j. ſi q̄s
ſacro. Item quandoqꝫ ſunt illicita ex loco pꝛo
pter loci excellentiā. puto qñ in eccleſia hm̄oi
fierent q̄ nō ē locus negociatiōis ſꝫ oꝛōnis. qꝛ
⁊ dñs inde vendentes ⁊ ementes eiecit. Mat.

xxj. Joħ.ij. Et.xvj.q.ij.⁊ hoc diximus. Quinti
nuncios occiderūt.de quibꝰ dicit. Reliqui vero
tenuerunt ſeruos eius ⁊ cōtumelijs affectos oc=
ciderūt. Tales ſunt qui predicatores veritatis
perſequuntur ⁊ odiunt.de quibus Amos q̄nto.
Odio habuerūt corripientem in porta.⁊ perfe=
cte loquentem abominati ſunt. Jdeo quātuȝ ad
quartū ponit vindicationē dei penoſaȝ cū dicit.
Rex aūt cū audiſſet iratꝰ eſt.⁊ miſſis exercitibꝰ
ſuis perdit homicidas illos. Ubi nota ꝙ ira dei
nihil aliud eſt niſi iuſta vindicta. Dicit eni Augꝰ
libro de trinitate. Jra dei nō eſt anime perturba
tio ſed iudiciuȝ quo irrogatur peccati correctio
Et ſm ipſum ira dei habet quattuor conditiōes
propter quas debet merito formidari. Prima
conditio ꝙ non declinatur viriuȝ poteſtate. Ab
ira hominis poteſt aliquis ſe fortaſſis abſconde
re vel ſubterfugere ſiue reſiſtere. Sȝ ira dei nec
loco metitur.nec finit̄ tempore. nec virtute trāſ
cenditur. Naum.j. Ante faciem indignationis
eius quis ſuſtinebit.⁊ quis reſiſtit in ira furoris
eius.ps̄. Quis nouit poteſtatem ire tue ⁊ pre ti=
more tuo iram tuam dinumerare. Probat Boe=
tius libro.j.de conſo.metro.iiij.ꝙ ſapiens non
habet timere iram tyranni quantumcunqȝ ſeui=
at contra eum. Nam in poteſtate ſapientis eſt fa
cere iram ipſius inermem. Quia ſapiens nihil
timet perdere quod tyrannꝰ poteſt auferre. nec
aliquid ſperat ſe ab eo recipere quod tyrannus
poteſt ei conferre.⁊ hoc reddit iram ſuam iner=
mem totaliter ⁊ impotentem ⁊ priuat eum peni=
tus armis ſuis. Dicit enim ſic. Quid tantum mi
ſeri ſeruos tyrannos amant ſine viribus furen=
tes. Nec ſperes aliquid nec extumeſcens exar=
maueris potentis iram. At quiſquis trepidꝰ pa
uet vel optat quod nō ſit ſtabilis ſuiqȝ iuris abij
ciet clipeuȝ locoqȝ motus.nectit qua valeat tra
hi cathenam.quaſi diceret. Quicūqȝ immode=
rate honores ⁊ diuitias huius mundi optat. et
puſillanimiter aduerſitates fortune timet talis
de ſuis paſſionibus aduerſitatis ⁊ proſperitatis
facit cathenam qua hac vel illac per amorē vel
iram alterius poſſit trahi. Modo ſi loquamur
de deo non poſſum eum facere ſic impotentem.
nec appetendo quod poteſt conferre.nec perti=
meſcendo quod poteſt inferre. Nam beatitudi=
nem quam poteſt conferre naturaliter cupimus
⁊ miſeriam quam poteſt inferre naturaliter ab=
horremus. Omnes enim homines beati eſſe vo=
lunt.ideoqȝ vnū ardentiſſimum amorem appe=
tunt.ſicut dicit Augꝰ.xij de trini.c.xv. dicens.
ꝙ nullo modo poſſumus velle miſeri eſſe. ergo
non reſtat aliud niſi diuinam voluntatem exple=
re.ex quo naturaliter appetimus quod ſine ipſo

habere nequimus. Secunda conditio ire dei eſt
ꝙ non debilitatur temporis tarditate.ſicut pa=
tet de ira dura erga iudeos qui nuncios ſuos oc
ciderunt que licet tarde fuiſſet oſtenſa. videlicet
anno.xlij.tamē nō fuit debilitata.quia Titum ⁊
Veſpaſianum qui intelliguntur hic ſm Hiero.
per exercitus perdidit illos homicidas ſcȝ iude
os.⁊ ciuitatem preuaricatricē accenderunt. Jō
dicit Valerius libro.j.c.ij. Lento gradu ad vin=
dictam diuina procedit ira.tarditatemqȝ ſuppli
cij grauitate compenſat. Et poſtea vt habetur
Eccl.xv. Jngenti incredibiliqȝ exardeſcet ira.
Fertur de quadam ciuitate que bellis plurimis
laceſſita miſit ad quendam principē pro ſuccur=
ſu habendo.vt animus eius citius inclinaretur
exponunt ſibi fortitudinem ciuitatis in turribuſ
foſſatis. Quibus ille remiſit. Eſt ne inquit ciui=
tas veſtra ſuperius cooperta ita ꝙ ira dei ſu=
per illam deſcendere neſciat.ꝙ ſi ita eſt libenter
veniam ad vos ⁊ defendam. Sin autem propter
peccata veſtra contra iram dei pugnare non au
deo. Refert Robertus holcot lectione.ccij.ꝙ
in quadam patria in anglia que Notforchia vo
catur dicitur contigiſſe.ꝙ blada quodam anno
in eſtate pulcherrime creuerunt. Et ecce appro=
pinquante tempore meſſis venit genus muſce in
maxima multitudine que totam illam bladam
pulcherrimaȝ conſumpſit ꝙ vix inter quinqȝ mi
liaria vnum quartarium inueniretur. Homines
vero illius patrie quaſdam de muſcis ceperunt
⁊ diligenter inſpiciebant quales erant.qꝛ nunꝙ
tales viderant.inuenerunt eas depictas in alis
ſuis habere. Jn vna ala ſcp̄ta erat Jra. Jn alia
dei.vt manifeſtum eſſet propter demerita popu=
li vindictam diuinam fuiſſe. Juxta illud Hiere.
xij. Seminauerunt triticuȝ ⁊ meſſuerunt ſpinas
hereditatem acceperunt.⁊ non eis proderit. Cō
fundemini a fructibus veſtris propter iram furo
ris domini. Sic etiam ſi temporibus noſtris fla
gellamur in penuria fructuum ſciamus hoc ex
ira dei procedere.eo ꝙ obliuiſcamur pauperum
Dicit enim Hieronymus ſuper malachiam. Et
habetur.xvj.q.j.cap̄.reuertimini. Si quādo fa=
mes ex penuria fructuum.⁊ rerum omnium ege
ſtas opprimit mundum. ſciamus hoc ex ira dei
deſcendere qui ſe in pauperibus ſi non accipiūt
elemoſynaȝ fraudari loquitur. Tertia conditio
ꝙ in plures excitatur vnius prauitate. Propter
vnius enim perſone maliciam deus aliquādo fla
gellat vnam totam multitudinem. Exemplum
Geñ.xx.ꝙ tota domus Abymelech ſterilis fuit
propter demerita Abymelech. Sic etiam pro=
pter peccatum Pharaonis tota egyptus puni=
ta eſt morte primogenitorum. Exod.xij. Non

erat domus in qua nõ iaceret mortuꝰ. Quia di-
cit Sap.xviij. Durus bellator in mediã extermi
nij terraꝫ.id eſt.in medio egypti que tũc fuit ter
ra exterminij ꝓſilijt gladius acutus.id eſt.ange
lus habens gladiũ acutũ.inſimulatũ.id eſt.ve-
rum ⁊ nõ fictũ.imperiũ tuũ portãs.⁊ ſtans om-
nia morte repleuit.i.oẽs domos repleuit mor-
te.⁊ vſqꝫ ad celum attingebat ſtans in terra. Et
iſte angelus vt dicunt doctores fuit angelꝰ bo-
nus. Dicit eni glo.ſup illud.pš. Immiſſiones ꝑ
angelos malos.ꝙ mali angeli aliquando puni-
unt bonos corpaliter.ſicut patet Iob.j.⁊.ij.ca
pitulis. Sed malos puniunt mali angeli ſpũali-
ter ⁊ corpaliter. Boni eni angeli puniunt malos
hoĩes tm̃ corporaliter aut in corpalibus penis
⁊ nõ ſpũalibus. Uel potuit dicere ꝙ angelus bo
nus vtebatur demonibus eos cogendo extermi
nare egyptios.⁊ ſic dicit Augꝰ.ſup illo pš. Mi
ſit in eos iram indignationis ſue.immiſſiones ꝑ
angelos malos. Poſſumus inquit ſine dubitati
one malis angelis attribuere mortes primoge-
nitorum ⁊ obturationes egyptiorũ.⁊ ſic iſta ex-
terminatio fuit per angelum bonuꝫ ⁊ malũ. Sic
⁊ totus populus iſrael pro peccato Achaꝫ puni
tus eſt.vt ſupra patuit.lvj.D. Quarta cõditio
ire dei ꝙ nõ mitigatur niſi humilitate. Natura
enim leonis eſt non iraſci niſi ledat̃. Proſtratis
enim hominibus parcere conſueuit. Iuxta illud
Parcere proſtratis ſcit nobilis ira leonis. Eo-
dem modo chriſtus non iraſcitur niſi leſus. Un-
de Eſa.lxiiij. Ne iraſcaris domine ſatis.⁊ ne vl-
tra memineris iniquitatis noſtre. Quantũcũqꝫ
offenſus humilitate placat̃. Unde.ij. paralip.
xiij.dicit dominus. Humiliati ſunt non diſperdã
eos. Et vere ſi iudei in hieruſalem ſuper morte
chriſti humiliati fuiſſent.ipſe contra eos placa-
tus fuiſſet. Tertio celeſtis pater ⁊ rex fecit ⁊ ad
huc quotidie facit filio ſuo chriſto nuptias inter
ne vnionis.videlicet cum chriſtus cũ anima ſpi-
ritualiter vnitur. Ubi notandum ꝙ ſponſi terre
ni ſi abundantes ſunt ſolent pro ſponſis princi-
paliter tria facere.videlicꝫ clenodia portare.do
naria dare ⁊ conuiuia parare. Primo ergo ſolẽt
pro amore ſponſarum clenodia portare.videli-
cet ſerta de floribus.cirotecas coloratas.calce
os exciſos.latos ⁊ ornatos cingulos.et veſtes
curiales. Sic chriſtus dominus noſter ꝓ amore
animarum noſtrarum que ſunt ſponſe ſue deſpõ
ſate ſibi in fide Ozee.ij.hec clenodia portauit.
Primum clenodium eſt corona que accipitur in
ſerto quem ipſe impoſitum a ſynagoga accepit.
⁊ pro dilectione noſtra portauit. De hac coro-
na aut ſerto dicit euangeliſta. Ioh.xix. Milites
plectentes coronam de ſpinis impoſuerunt ca-
piti eius. Ecce o anima chriſti ſponſa nõ porta-
uit pro honore tuo coronam de floribus redolẽ
tibus.ſed de ſpinis pungentibus.non de roſis
recreantibus ſed de puncturis vulnerantibus.
non in ſolacium ſed in opprobrium.non in glori
am.ſed in contumeliam.ſicut canitur in hiſtoria
eccleſiaſtica. O corona coronati domini ludibri
um. Sed quare voluit chriſtus propter ſponſaꝫ
ſuam tale ſertum non ſibi in gloriam ſed in con-
tumeliam deferre? Reſpondetur propter tria.vi
delicet vt ſponſe ſue coronam glorie procuraret
vt eam a poteſtate demonum liberaret.vt eam a
crimine expurgaret. De his tribus canit eccle-
ſia in hymno. Quantũ ad primũ coronat regem
omniũ corona ꝯtumelie cuiꝰ nobis corona fert
opprobriũ glorie. Ad ſecundũ ſic canit. De ſpi-
narũ aculeis chriſti corona plectitur qua mini-
ſtris tartareis mundi poteſtas tollit̃. De tertio
corona chriſti capitis ſacro ꝑfuſa ſanguine pe-
nis ſolutis debitis reos purgat a crimine. Se-
cundum clenodium quod chriſtus portauit pro
amore ſponſe huius ſunt vulnera manuum que
ſignificãtur per cirothecas coloratas.quia ſic̃
cirothece colorant̃ ex flaueo.rubeo.nigro. Sic
manus chriſti erant flauee ex plagarum illatio-
ne. Rubee ex ſanguinis aſperſione. Et nigre ex
cruoris coagulatione. Quando enim cruor effu
ſus coagulatur membrum de quo effuſſus eſt de
nigratur. Sed quare chriſtus voluit ſanguinem
de manibus effundere et eos ita colorare. Ad
hoc dicitur ꝙ corpus hominis quod eſt inſanuꝫ
conſueuit minuere manũ. Sed quia in toto cor-
pore generis humani nõ fuit aliqua pars tota ꝑ
fecte ſana.ideo vtraqꝫ manus chriſti fuit minu-
ta vt corpus humanũ ſanaret̃. Ideo dicit Augꝰ
Effuſus eſt ſanguis medici.⁊ factus eſt medica-
mentũ frenetici. Tertiũ clenodiũ quod portauit
chriſtus ꝓ amore ſponſe ſue ſunt pedũ foramina
⁊ ſignificant̃ ꝑ calceos exciſos. Quia ſicut ſpon
ſus calceos ſuos ſinit ꝑforare aliquo inſtrumen
to ſic ⁊ chriſtus foramina pedũ accepit ꝓpt̃ dile
ctionẽ nr̃am.ſicut de hoc dicit̃ pš.xxj. Foderũt
manus meas ⁊ pedeos meos ⁊c̃. Quartũ eſt li-
uor flagellorũ.⁊ ſignificat̃ ꝑ cingulũ.qꝛ cingulũ
ſicut cingit corpꝰ.ſic liuor in corpe xp̃i erat vn-
diqꝫ circũfuſus. De hoc dicit̃ Ecci.xxviij. Flagel
li plaga liuorẽ facit. Sꝫ hunc liuorẽ portauit vt
ꝑ ipſuꝫ ſanaremur. Eſa.liij. Cuiꝰ liuore ſanati ſu
mus. Quintum clenodium fuit tunica purpurea
qua indutus fuerat chriſtus a pilato. Quia dici
tur Ioh.xix. Exiuit ergo Ieſus portans ſpineã
coronam ⁊ purpureum veſtimentum. Hec pur-
pura eſt veſtis curialis.ſed fuit ſibi induta i de-
riſum. Iuxta illud qd̃ canit̃. Rex regum induit̃

purpura regali cultu.ſ3 deſpicit nō honorat ta=
li. Ecce o fidelis anima hec ſunt clenodia q̄ pro
amore tuo ſponſus tuus chriſtus voluerat por=
tare vt ⁊ te ad ſuum amorē poſſet inclinare. Se=
cundo conſueuit ſponſus ſponſe aliqua donaria
donare.videlicet arram precioſam aut alia or=
namenta. Quia refert Amb. ꝙ beata Agnes a
ſtolis eſſet reuerſa a filio prefecti fuit adamata.
Sed quia eam in ſponſam habere voluit. quare
offerre plurima dona cepit ⁊ ampliora promiſit
Sed btā virgo hec velut ſtercora recuſauit. Ita
etiam legitur in legenda ſancte Dorothee.ꝙ Fa
bricius qui adamauit eā ſpopondit ei res abſqꝫ
computi ratione ⁊ theſauros plurimos.ſi in ſu=
um coniugium conſentiret. Sed iſta virgo ſpeci
oſa quaſi lutum deſpexit. Sic ⁊ chriſtus zelator
⁊ ſponſus animaru3 multa eis dona dedit ⁊ am
pliora promiſit ſi ipſum in ſponſum habere ve=
lint. De his donis dicit Hugo de ſanc.vic. Diſ=
cerne inquit o anima que a chriſto accepiſti bo=
na. Alia namqꝫ cōmuniter.alia ſpecialiter. alia
ſingulariter tibi data ſunt. Reſpice mundū iſtu3
omnis natura ad hunc finem ſuum curſum diri=
git.vt obſequijs tuis ⁊ vtilitatibꝰ deſeruiat.mul
tum certe diligendus eſt qui tantum dare potu=
it ⁊ voluit. Cogita quantū diligat te qui tantum
dignatus eſt facere propter te. Eſt tamen notan
dum ꝙ chriſtus inter alia dona dedit anime que
dam ſpecialia. Quia ⁊ ſecularis dat ſponſe ar=
ram ⁊ interdum veſtem rubeam aut alterius co=
loris cingulum pulchrum aut calceos rubeos.
Sic chriſtus dedit ſponſe ſue primo arram. Or
dicit Hugo de ſancto victore. Nulla eſt anima q̄
chriſti ſponſi arram nō accepit. Sed eſt arra q̄=
dam communis.quedam ſpecialis. Arra com=
munis eſt ꝙ viuimus ꝙ ſapimus ꝙ diſcernimꝰ.
ꝙ intelligimus. Arra ſpecialis eſt.ꝙ baptizati
ſumus.ꝙ remiſſionem peccatorum conſecuti ſu=
mus.ꝙ chariſmata virtutum accepimus. At qđ
quiſqꝫ habet hoc eſt cuiqꝫ arra. Arra eſt diuiti di
uitie ſue quibus fouetur ne eum moleſtia paup=
tatis frangat. Arra eſt pauperi paupertas ſua
qua caſtigatur ne abundans deſinat. Arra ē for
ti fortitudo ſua qua roboratur.vt ad bonū opuſ
conualeſcat. Arra eſt debili debilitas ſua qua
ſtringitur ne malum perficiat. Arra eſt ſapienti
ſua ſapientia qua illuminatur ⁊ perficiat. Arra
eſt ſimplici ſimplicitas ſua qua humiliatur ne ſu
perbiat. Ideo in omnibus gratias agere debe=
mus vt dum vbiqꝫ eius miſericordiam conſpici=
mus ſemper in eius amore proficiamus.hec ille
Propter arram ideo quam queqꝫ anima a ſpon=
ſo chriſto accepit multum eum diligere debuit.
Ideo dicit Hugo in ſolil.de arra aie ſue. Si ad
huc ſcire nō potes q̄lis ſit ille q̄ te diligit. ꝯſide=
ra ſalte3 arrā quā dedit fortaſſis in ipſo munere
quod penes te eſt agnoſcere potes. quo effectu
illum diligere.quo ſtudio ⁊ diligentia te illi debe
as conſeruare. In figuris eſt arra eiꝰ nobile do
num.quia nec magnum decuit vt parua daret.
Et infra dicit. Si quid dedit tibi o anima mea
tuus ſponſus. Tu noſti quid accepiſti.et neceſ=
ſe habes adhuc melius noſſe que incipis de his
que accepiſti preſumere gratias non proferre.
Nam ⁊ ipſe idcirco tibi dedit vt tu ſemper in me
moria habeas.⁊ nunꝙ̄ ab eius amore tepeſcas
Et tunc ponit ea que accepit. Precogita inquit
anima mea ꝙ aliquando non fueris et vt eſſe in=
ciperes hoc eius dono acceperis. Nunc autem
amplius dedit non ſolum eſſe.ſed ⁊ pulchrū eſſe
⁊ formoſum eſſe. Adhuc aliquid amplius dedit.
⁊ magna vt te ad ſimilitudinem traxit voluit ad
ſe trahere per ſimilitudinem.quia ad ſe traxit ꝑ
dilectionem. Magno debito obligata es anima
mea.multum accepiſti ⁊ nihil a te habui.⁊ ꝓ his
omnibus non habes quod retribuas niſi tantu3
vt diligas. Quod ergo per dilectionem datum ē
nec melius nec decentius q̄ꝫ per dilectionem re=
parari poteſt.hec Hugo. Secundo dedit chri=
ſtus anime ſponſe ſue veſtem rubeam charitatis
⁊ hec eſt veſtis nuptialis quam ſi quis habuerit
ad celeſtes nuptias introibit. Unde Gregorius
Charitas eſt veſtis nuptialis. quia ea indutus
chriſtus fuit quando ex charitate incarnari vo=
luit. Et ſubdit. Quilibet ergo veſtrum qui in ec=
cleſia poſitus eſt ⁊ deo credidit iam ad nuptias
intrauit. Sed cum nuptiali veſte nō erit ſi chari
tatis gratia3 non cuſtodit. Sic ille cui hic dictū
eſt. Amice quomodo huc intraſti non habēs ve
ſtem nuptialem. Tertio dedit ei cingulum pul=
chrum caſtitatis que quidem multum ornat quā
libet animam chriſti ſponſam. Ideo dicit apl̄us
ad Eph.vj. State ſuccincti lumbos vr̄os. Glo.
cingulo caſtitatis in veritate ⁊ non ſimulatorie
tm̄ ut dicit Gregꝰ.in omel.xij. Lumbos eni pre=
cingimus cum carnis luxuriam per continenti=
am coartamus. Quarto dedit ei rubeos calce=
os gemine dilectionis. Na ſuper illo verbo apo
ſtoli ad Eph.vj. dicit magiſter in glo.ꝙ ꝑ calce
os intelligit̄ duplex charitas.ſ. dilectiōis dei et
ꝓximi.⁊ per pedes affectiones. Quia ſic̄ pedes
corꝑales ꝑ coopimentū calciamentorū cuſtodi=
untur ne offendātur.ſic per geminā charitatem
dilectionis pedes affectionis muniuntur ne ter=
ram tangant aut ſpinis vitiorum lacerent̄.⁊ rō.
q3 ꝑ hanc duplicē charitatē ita hoſtis noſter ꝓ=
ſternitur ꝙ nō ꝓ ſuis fraudibus pōt contra nos
preualere.hec deſiderat apl̄s.Roma.vj. Deus

pacis conteret ſathanam ſub pedibꝰ noſtris ve-
lociter. Tertio ſolet ſponſus ſponſe ſue quando
eam accipit conuiuia parare. ſicut patet de To-
bia qui fecit conuiuiū in nuptijs Sare ſponſe ſue
occidens duas pingues vaccas ⁊ quattuor arie
tes. ⁊ iuſſit parari epulas vicinis ſuis et amicis
Tob. viij. Et ſimiliter Aſſuerus quādo ſibi He-
ſter deſponſauit conuiuium per magnificum pre
parauit Heſter. ij. Sic ſpiritualiter Aſſuerus
qui interpretatur beatitudo ſignificans chriſtū
parat nuptias ſpirituales quando cum heſter q̄
interpretatur abſcondita ſignificans animam
ſpūali matrimonio cōiungit p̱ conuiuiū p̱ ſolen-
ne in quo ipſe ē dapifer. ⁊ ſpūſſcūs pincerna. ſic̄
teſtatur Hugo de ſanc. victore admirans illud
ſpūale conuiuium dicens. O qualis refectio vbi
dapifer eſt chriſtꝰ. pincerna vero ſpūſſcūs. Chri
ſtus enim miniſtrat in cibo. ⁊ ſpūſſanctus in po
tu. Vñ Berñ. in li. de diligendo deo paruȝ vltra
medium dicit. ꝙ ſapientia que eſt chriſtꝰ triplex
celebrat conuiuium ⁊ ex vna complet charitate
gradatim tamen cibat in hac vita laborantes.
portat poſt hanc quieſcentes in eterna vita re-
gnantes. Unde ſapientia prima vocat ad cibuȝ
ſuum. Prouerb. ix. Venite comedite panem me
um. Super quo dicit Humbertus. Et quis ē iſte
panis ad quē ſapiētia inuitat niſi ſpūſſanctꝰ quē
de celo preparauit. Sap. xvj. Quem ſpūſſanctꝰ
in vtero virginis preparauit ſeu formauit. vt di
cit Amb. Quem ſpiritus charitatis in igne cha
ritatis pinſit. quem ſpiritus largitatis in ſacra-
mento charitatis nobis cōicauit. quēqꝫ quotidi
anum poſtulamꝰ. Luc. xj. quem omni delectamē
to ⁊ ſaporis ſuauitate condunt. quē nobis man-
ducandum cū angelis in eterna beatitudine cō-
ſeruat. Luc. xiiij. Beatus qui manducabit panē
in regno dei. vbi dicit Augꝰ. in glo. Quis eſt pa
nis regni dei qui dicit. Ego ſum panis viuꝰ qui
de celo deſcendi. non cibus corpis ſed cordis.
non figuratiuus ſed verus. non mortuus ſed vi
uus. non tranſiens ſed p̱manens. non deficiens
hic ſed eternaliter reficiens ⁊ dulciter faciens.
Hunc panem docet comedere Honorius ſuper
Cañ. Et fructus eius dulcis gutturi meo. vbi di
cit. Da mihi domine fructum dulcem fructū vi-
te anime mee. altus eſt attolle deſideriū. bñdictꝰ
eſt ſanctifica obſequium. Imputribilis eſt puri-
fica affectum. Suauis eſt letifica animū. Et glo
ſa ibidē dicit. Saturata ſuȝ celeſti dulcedine cor
pori ſuo. Igitur cum iſte cibus ⁊ fructus benedi
ctus habeat in ſe delectamentū omnis ſuauita-
tis. Sap. xvj. ideo non ſolum eſt dulcis gutturi
meo. ſed etiam omnibus ſenſibus interioribus
ſpūalibus dulcis eſt ⁊ eos ꝯfortat. Eſt eni dul-
cis viſui p̱ contemplationem lympidā. Eccl. xvj
Dulce lumen ⁊ delectabile eſt oculis videre ſo-
lem. de quo ꝓpheta. Solem nube tegam. i. cor-
pore ſuo. Dulcis eſt auditui p̱ inſpirationeȝ celi
cam. Dulcis eſt olefactui p̱ ſuauitatem odorife-
ram. Quia in odore vngentorum eius currimꝰ
poſt eum Cañ. j. Dulcis eſt guſtui per maſticati
onem ſapidam. j. Pet. ij. Si tamen guſtatis quo
niam ſuauis eſt dominus. Dulcis eſt tactui p̱ re
tentionem amabiliſſimam. Quia dicit amatrix
eius. Cañ. iij. Tenui eū nec dimittā. Hunc cibū
adminiſtrat chriſtꝰ. Scdo ſpūſſcūs inuitat ani- z
mam ad potandū dicens. Bibite vinum qd̄ mi-
ſcui vobis. Dicit enim Honoriꝰ. Nō eſt plena re
fectio nec omnimoda refectionis delectatio niſi
cū cibo potus iungat. ideo ſpōſa ⁊ amica ī amo
re iam excitata. Cañ. ij. poſtꝙ̄ dixit a dilectione
dulci te reficiam fructibus. ſtatim ſubiunxit ſe ī
cellā vinariā introductā ab eodem dicēs. Intro
duxit me rex in cellam vinariam. vbi Honorius
dicit. Sponſa hec nequaꝙ̄ gratias egiſſet de in
troductione in cellam vinariam niſi ipſe in cella
vinaria multiplex vinum habuiſſet. Diuerſitas
enim poculi boni melioris ⁊ optimi diuerſitatē
dilectionum generat. Hec cella vinaria vt dicit
Virtilleñ. eſt verbum eternū. ſapiētia patris cō
tinens omnes theorias. id eſt. reuelationes que
pleniſſime continent vinum ſpiritualis gaudij. ⁊
vbertim fundunt in amantes. In hac nāqꝫ cella
vinaria inuenitur omne genus vini mentes ſan-
ctas reficiens ⁊ letificans ſcd̄m varios gradus
amoris. Unde oſtendit glo. ſuper illud Cañ. ij.
Introduxit me rex in cellam vinariam. In hac
cella inuenitur vinum precipuum. vinum perſpi
cuum ſiue purum. ⁊ vinum ignitum. ⁊ vinū con-
ditum. Vinum precipuum appoſitum magnificē
tia regia. Heſter. j. Vinum quoqꝫ vt regia pote-
ſtate dignum erat abundans ⁊ precipuum po-
nebatur. Vinum perſpicuum ſiue merum diſtri-
butum manu ſapientiſſima ⁊ omnium ignitum.
pš. Concaluit cor meum intra me. ⁊c̄. Vinū quo
qꝫ conditum ſeu aromaticum Cañ. viij. Dabo
tibi poculum ex vino condito. Sed quid hec di-
uerſa vina ſignificent querit Humbertus et re-
ſpondet. niſi quaſdam charitatis animas ama-
trices potantes ⁊ reficientes. non tamen adhuc
inebriantes. Quarto deus pater fecit nuptias fi z
lio ſuo eterne glorificationis. Et he p̄cipue tunc
erunt quando omnes electos ſuos dominus ad
menſam eterne felicitatis collocabit. Ubi notā-
dum de his nuptijs dicit dominus Luc. xxij.
Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater
meus celeſtis. ⁊c̄. In quibus verbis patȝ ꝙ rex
huiꝰ regalis conuiuij chriſtus eſt dei filꝰ. in cuꝰ

femore ſcriptum eſt rex regum ⁊ domin⁹ domi-
nantiũ Apoc.xix. Viſio illi⁹ regis facit beatum
Ideo dicit Hiero.in quadam epiſtola. Solum
plenum ⁊ verum gaudium eſt quod non de cre-
atura ſed de creatore concipitur. Quod cũ poſ-
ſederis nemo tollet a te. Cui compata ois aliun
de iocunditas meror.omnis ſuauitas dolor eſt.
omne dulce amarum.omne decorum fedũ.om-
ne poſtremo quodcũqꝫ aliud delectari poſſit mo
leſtum eſt. Et Chryſ.de repatione lapſi excla-
mat dicens. O ſi quotidie oportet nos tormen-
ta perferre.⁊ ſi etiam gehennam paruo tempo-
re tollerare pro eo vt chriſtum videre poſſumus
in gloria venientem ⁊ ſociorum eius numero ſo-
ciari nonne erat dignum pati omne quod triſte
ẽ modo vt tãti boni tanteqꝫ glorie pticipes habe
remur. Secundo patet ꝙ ad has nuptias nõ ſo
lum imitãtur hoies ſed ⁊ angeli de quo Chryſ.
vbi ſupra. Intuere tecum non ſolum ex homini-
bus ſed etiam ex thronis.dominationibus.pn-
cipatibus.poteſtatibus connotatũ eſt. De hac
ſocietate dicit Cyprianus in epiſtola. Cur inqt
non preparamus ⁊ currimus vt patriam noſtrã
videre ⁊ parentes noſtros ſalutare poſſimus.
Magnus enim numerus charorum ibi nos ex-
pectat.⁊ parentũ ⁊ fratrũ ⁊ filiorũ ⁊ aliorũ copi
oſa turba nos deſiderat iam de ſua incolumita-
te ſecura adhuc de nr̃a ſalute ſollicita. Ad horũ
conſpectum ⁊ amplexum venire quãta ⁊ illis et
nobis erit leticia. Tertio de conuiuio harum nu
ptiarum ſeptem ſunt videnda. Primo de ipſius
conuiuij gloria ⁊ eternitate. Nã neceſſe eſt ipſuꝫ
eternum eſſe.quia celebratur in regno celorum
eterno cuius regni non erit finis. Luc.j. De ei⁹
eternitate dicit Aug⁹. O vita vitalis dulcis et
amabilis ⁊ ſemper memorabilis.vbi ſumma ſe-
curitas.ſecura tranquillitas.tranquilla iocun-
ditas.iocunda felicitas.felix eternitas.felix be-
atitudo.⁊ beata vita ſine fine. Et Amb.lib.pro
ſologo.libro.xliij. In illo ſcꝫ conuiuio celeſti ẽ
longa ⁊ ſalubris vita. Ibi eniꝫ eſt ſana eternitas
Quia iuſti in perpetuum viuent.⁊ apud domi-
num eſt merces eorum.ſcꝫ vita eterna. Secũdo
de iſtius conuiuij excellentia et dignitate dicit
Bern̄. Merces ſanctorum et gaudia in illo re-
gno ⁊ gaudio eterno tam magna ſunt ꝙ nõ poſ-
ſunt numerari.tam copioſa ſunt ꝙ non poſſunt
eſtimari.imo tam excellentiſſima ſunt que prepa
rauit deus in illo regno vel conuiuio diligenti-
bus ſe. Quia ipſe dominus conuiuij dicit.ꝙ ocu
lus non vidit talia nec auris audiuit nec in cor
hominis aſcendit. Tertio de eius abundantia ⁊
vbertate. De quo Bern̄.ſermõe.xliij.ſup Can̄.
In illo regno et conuiuio meridiano erit candor

lucis eſtiualis.amenitas vernalis.abundantia
autumnalis.requies hyemalis.imo deus bonũ
infinitum querit ſe omnibus incolis illius regni
⁊ conuiuij iſtius menſe quantum quilibet capax
eſt. Vnde ipſe impleuit ſenſus interiores maxi-
mis delectationibus. Erit enim deus ſpeculum
viſui.cithara auditui.mel guſtui.balſamum ol-
factui.flos delectabilis tactui.vbi dicit Aug⁹.
Laudes ⁊ carmina non deerunt. Premia nõ de-
ficiẽt. Ibi nihil qđ amabit̃ deerit.nihil deſidera
tur qđ nõ aſſit. Ibi de⁹ ſine fine videbit̃.ſine fa-
ſtidio amabit̃.ſine fatigatiõe laudabitur. Quar
to de huius conuiuij lege et charitate ⁊ ſocieta-
te dicit Anſhelmus libro proſolo.ca.xliij. Exi-
ſtentes in illo regno ⁊ conuiuio diligunt deum
plus q̃ꝫ ſeipſos.quia illi illum ⁊ ſeinuicem per il-
lum.⁊ ille ſe ⁊ illos ſeipſum.quia omnibus erit
vna voluntas.quia nulla erit eis niſi dei volun-
tas ideo erit omnibus plena concordia.⁊ ideo
ſicut illi nolunt aliud q̃ꝫ ꝙ ille.ita ⁊ ille vult quic
quid illi volunt.⁊ filij dei ⁊ dij vocabuntur.⁊ cõ
ſtituet deus eos ſuper omnia bona ſua. Ibi quic
quid deſideramus ⁊ quicquid amamus.hec ille
Quinto de huius conuiuij gaudioſa iocundita-
te dicit Anſhelmus vbi ſupra. Gaudium illud q̃
le aut quantum eſt bonum certe quantum vtiqꝫ
vnus diligit alium tanto de eo gaudebit. In illa
perfecta charitate innumerabiliũ beatorum an-
gelorum ⁊ hominum vbi nullus diliget alium q̃ꝫ
ſeipſuꝫ.non aliter gaudebit quiſqꝫ pro ſingulis
q̃ꝫ pro ſeipſo. Sexto de ipſius conuiuij menſa et
facietate dicit dominus. Luc.xxij. Ego diſpono
vobis ſicut diſpoſuit mihi.⁊c. Dicit Beda i glo.
Menſa propoſita omnibus ſanctis ad fruendũ
eſt gloria celeſtis vite qua qui eſuriunt ⁊ ſitiunt
iuſticiam ſaturabuntur fruendo deſiderato gau
dio veri boni. Verum autem bonum ſolum eſt in
quo ratio omnis boni quod eſt ſolus deus.qui
eſſentialiter bonus eſt.⁊ in illo ſolo perfecta ſaci
etas eſt ac beata. De hac menſa ⁊ ſacietate loqͣ-
tur Hugo ſuper.vij.angelice hierarchie dicens.
Vna eſt refectio ⁊ vnum alimentum.in mẽſa dei
non eſt niſi vnum quod apponitur. Sed noli cõ-
temnere.ſacietas multa ibi. Satiabor inqt pſ̃.
cum apparuerit gloria tua. Vnum eſt enim bo-
num quod preparauit deus.ſed in illo bono om
ne bonum eſt.vnam enim refectionem.vnum ci-
bum.vnum ferculum.vnum panem habentẽ om
ne delectamentum ſuauitatis preparauit nobis
deus. Igitur vnum eſt neceſſarium quod vere re
ficit.quod ibidem ſic probat. Multa in hoc mũ-
do ſunt.et omnia illa cor hominis ſatiare non
poſſunt.vt experientia docet.vnum autem ẽ bo-
num.⁊ hoc ſolum cum percipitur ſatietas inue-

nitur. Septimo de huius conuiuij ſobria ebrieta
te dicit Bern̄. Rediuiuis corporibus reſumptis
in vita immortali inebriamur mira plenitudine
exuberantes poſt reſurrectionem tanq̄ turrim.
Et merito inebriantur qui ad nuptias agni intro
duci merentur. edentes ⁊ bibentes ſuper mēſam
illius in regno ſapientie. Ad quod nos ꝑducat
Jeſus inuitans.

Dn̄ica.xxj.poſt trini. Sermo primus.

Erat quidam
regulus cuius filius infirmabatur
capharnaū. Joh.iiij. Naturaliter
delectant orti regales. Sed econtra perturbāt
A carceres. quamobrem inequalem ducunt vitam
homines in ortis regalibus ⁊ ſedentes in carce
ribus. Nam primi letantur. ſecundi triſtantur.
Figura primi patet de orto mirabili regis Aſue
ri in quo vt dicit ſcola. hiſto. erat vitis cuius ſti=
pites erant argentei. palmites vo aurei. botri
vero ex gemmis ⁊ auro inſertis. In hoc orto ce
lebrauit rex conuiuium cum ſuis ſubditis ⁊ ſeptē
diebus cum magna leticia. vt habetur Heſter.j.
Figura ſecūdi habetur Gen̄.xl. de carcere i quē
poſiti erant piſtor ⁊ pincerna regis Pharaonis
Quia dicitur ibidem. ꝙ peccantes miſſi erant in
carcerem vt dicit gloſa. ꝙ accuſati ſunt de infi=
delitate in officijs ſuis quod frequenter accidit
in curijs regum. in hoc carcere ſunt turbati. quia
piſtor fuit ſuſpenſus. licet pincerna officio ſuo fu
erit reſtitutus. Moraliter autem per ortum re=
galem intellige paradiſum terreſtrem qui eſt lo=
cus in partibus orientis. Et dicitur paradiſus
grece. ⁊ ortus latine. eden hebraice quod apud
nos delitie interpretatur. Eſt enim ortus deliti=
arum ſm̄ Iſid. li.xvij. quod ex omni genere li=
gni pomiferarum arborum eſt conſitus vel con=
ſtitutus. habens in ſe lignum vite. Non ē ibi fri=
gus. non eſtus. ſed perpetua aeris temperies.
Ex illius medio fons prorumpens totum nemꝰ
irrigat. Sed per carcerem ſubaudi mundum pre
ſentem. Quia glorioſa virgo Katherina dixit ad
Purphirium. Audi Purphiri. Mundus ille ve
lut carcer eſt. Compedes huius carceris corpa
ſunt cuiuſlibet hominis. Eſt enim corpus homi
nis q̄ſi ipſiꝰ cōpes tenēs aīam alligatam. In iſto
carcere mundi a quo cupiunt ſancti liberari. ſi=
cut Dauid qui ait. Educ de cuſtodia. i. de carce
re animā meā. Et Paulus ad Phil.j. Cupio diſ
ſolui ⁊ eſſe cū xp̄o. Et iterū ad Roma.vij. Infe=
lix inq̄t ego q̄s me. ⁊c̄. ⁊ moriebar deſiderio bo=
no ⁊ rōnabili. Anime q̄ ſunt ſolute a cōpedibus
corpis eo ſunt chariores quo ad amādū ſunt ex
peditiores. Et Auicenna li.vj. animaliū dicit ꝙ
aīa ſepata clarius videt ⁊ intelligit q̄ coniūcta
corpori corruptibili. Ad propoſitum autem di=
citur ꝙ ſicut homines inequalem vitam ducunt
in ortis regalibus ⁊ ſedentes in carceribus. ſic
inequalem vitam habuiſſent illic in paradiſo et
nunc in mundo. quia in paradiſo habuerunt poſ
ſe non mori. vt declarat magiſter lib.ij. diſt.xix.
Sed nunc ex peccato primorum parentum ineſt
nobis in iſto mundo neceſſitas moriendi. vt pa=
tuit ſupra. Propter quod pſ. Quis eſt homo q̄
viuit ⁊ non videbit mortem. q. d. nullus. Et ſapi
ens illa mulier thecuites ait.ij. Reg.xiiij. Om=
nes morimur. ⁊ ſicut aqua in terram dilabimur.
Et Apoſtolus ad Heb.ix. Statutum eſt omnibꝰ
ſemel mori. Et hoc patuit hic in filio reguli. de
quo dicit euangelium. ꝙ infirmabatur ⁊ incipie=
bat mori. In quo euangelio tria principalit̄ tan
git. Primo reguli ſedulitatem ibi. Erat quidam
regulus. Secundo filij infirmitatem ibi. cuius fi
lius infirmabatur. Tertio chriſti pietatem ibi.
Uade filius tuus viuit. Quantum ad primū po=
nit reguli ſedulitatem que oſtendit̄ in hoc ꝙ abijt
ad chriſtū. ⁊ rogauit ꝓ filij ſui ſanitate. Pro quo B
notandum regulus dicitur aliquis vno modo q̄
preeſt paruo regno ⁊ hoc modo ille nō dicit̄ re=
gulus. quia tunc tempis nullus erat rex i iudea.
Nam imperatores cum ſubiugaſſent ſibi iudeā
diuidebant regnum in quattuor thetrarchas vt
per hoc ſuperbia iudeorum domaretur. vt Luc.
iij. Tempore enim natiuitatis chriſti habuerūt
regem alienigenam ſcꝫ Herodem Aſcolonitā. de
quo Math.ij. Audiens Herodes rex turbatꝰ ē
Sed tempore paſſionis chriſti nullum habuerūt
ipſis atteſtantibus qui dixerunt. Regem nō ha=
bemus niſi ceſarem. Joh.xix. Et tali modo dici
tur quis regulus ſm̄ Chryſ. qui de ſtirpe regia
natus eſt. nec hoc modo dicitur regulus qui nec
de ſtirpe regia natus fuit. Tertio dicitur q̄s re=
gulus qui ex officio alicuius regis vel imperato
ris regit aut gubernat aliquam terrā. Et ſic iſte
dicitur regulus qui erat officialis imperatoris
ad regendum ⁊ cuſtodiendum galileam deputa=
tus manens in Capharnaum. que erat metro=
polis eius in qua filius eius infirmabatur infir=
mitate febrili. Cum autem audiſſet quia Jeſus
venit in Galileam a iudea. abijt ad eum in Cha=
na vbi aquam mutauit in vinum. ⁊ rogauit eum
vt deſcenderet. Quia. capharnaum erat in valle
ſita reſpectu chana galilee. ⁊ ſanaret filium eius
Incipiebat enim mori. licet enim aliqualiter cre
deret ꝙ poſſet eum ſanare. tamen non credebat
ꝙ poſſet hoc facere niſi in preſentia corporali